

ÁRADI KÖZLÖNY

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ÁRADI KÖZLÖNY
Mennyiség:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.
Védjegy:
Egy évre 25 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 l.
Hirdetési díj:
4-heteses hirdetés naponta 20 fillér,
minden következő nap 10 fillér.
Nyitólétszám 40 fillér

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Vasárnap, június 21.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezetékek: A régi szabadelvűpárt szervezkedése.
- Újra Aradmegyében.
- Egyrészmásrésli. Irta: Lux Terka.
- A régi szabadelvű párt.
- A műipariszkola kiállításai.
- A vashidak bonyodalmai.
- Kassány Géza levele.
- Genf — Belgrád.
- Béthy Lipót jubileuma.
- Versengés a tűzér-laktanyáért.
- Az aradi kereskedő-tanonciskola.
- Rajztanítói tanfolyam Araden.
- Tárca: Virág a hóban. Irta: Vojtkó Pál.
- Csarnok: Mi van a csillagokba írva? Irta: Hevesiné-Sikor Margit.

A régi szabadelvű párt szervezkedése.

Arad, június 20.

A Széll kormány bukásával tűnt ki csak igazán, hogy milyen mélyreható és általános az a válság, melybe a volt miniszterelnök ötödféléves kormányzata folyamán nem csak a pártok, a törvényhozás, hanem maguk az alkotmányos intézmények is jutottak. Ellenben első tekintetre az is nyilvánvalóvá lett, hogy a mit a formulák és paktumok nagy mestere oly fennen hirdetett, a kormánypárt különböző árnyalatainak tömörítése, különösen pedig a nemzeti pártnak teljes egygyé olvasztása a szabadelvű párttal, ez a fennen hirdetett korszakos vívmány hiu áttatásnak bizonyult, melylyel épen azok,

kiknek legtisztábban kellett volna látniok, másokat és önmagukat áltatták.

A kormánypárti többség a miniszterelnök bukásával ugyanarra a három frakcióra bomlott, a melyekből Széll a kormányraléptekor pártját megalkotta: a nemzeti pártiakra, a kaszinó pártra, és az igazi szabadelvűekre, a kik szegények csak akkor kezdtek magukhoz térni, mikor látták, hogy egyedül maradtak. Tulajdonképen nem is volt ez bomlás, mert hiszen nem is volt a különböző csoportok közt egyesülés, hanem csak nyilvános felvonulása a titokban tovább is fentartott és fejlesztett pártkereteknek.

A Széll kormány tehát, úgy a mint azt annak elnöke elejétől fogva megalakította, egy koalíciós kormány volt, mely három pártra támaszkodott, de a melyben a kormányelnököt a kaszinó- és a nemzeti párt vezéremberei sugalmazták a régi szabadelvű párt pedig csak a nevét kölcsönözte oda s a felelősségben osztozkodott olyan gyanus irányzatok és képtelen vállalkozások fedezésére, melyek felől őt soha meg nem kérdezték, melyekben tehát része nem is volt, sőt a melyek lényeges ellentétben állottak az igazi, a történelmi szabadelvű párt elveivel és hagyományával.

Szomorú és éppen nem dicsőséges epizódja a régi szabadelvű párt történetének az az ötödféléves szolgáltság, melyet a Széll-uralom alatt töltöttek, midőn a katonai követelésekért való küzdelemben

a régi tisztos liberális zászlóval a frontra lettek állítva, míg a drága szövetségeseik hátulról a nemzeti aspirációk titkon lobogtatott jelvényeivel és két nyelvű vezérük biztatásaival tüzeltek, saját fegyvertársaik ellen az ostromló obstrukciót.

A szabadelvűpárt végre rátalált önmagára. A ma délelben megtartott értekezleten, amelyen egy kipróbált vezérök: Hieronymi elnökölt, s melyen e párt legjobbjai részt vettek, állást foglalt a másik két töredék akciójával szemben és kimondotta, hogy ezután csak oly kormányt támogat, mely kormányzatának alapjává a nemzeti és szabadelvű irányzatokat teszi, tehát azokat az elveket, a melyeket Széll Kálmán egyenesen kizárt a kormányzatából, és mindamellett a liberális nagymestereként paktálgatott.

Az értekezleten Tisza István gróf is részt vett mint — közlegény, aki egyenesen ki is jelentette, hogy nem óhajt vezérszerepet játszani. Tisza ezen fölléptével megtalálta a helyes utat, melyen tovább is megmaradhat pártja előkelő tagjának és a liberális elvek derék harcosának. Jól tette, hogy elhamarkodott vállalkozásának kudarcát által nem engedte lelkének erejét szegíteni, nem vonult dözogva háttérbe, hanem vissza állott a sorba, hogy nagy tehetségét és munkabírást a haza és a szabadelvűség javára hasznosítsa.

A párt maga is tartózkodó állást foglalt el a válsággal szemben; félreállott

Virág a hóban.

Irta: Vojtkó Pál.

A helyi lap riportere és tárcáírója, ki épen most végzett a jelenlévő előkelőségek összejárásával, amint a felolvasás megkezdődött, egy álmos pillantással végignézte a páholyokat, ásitott és kiment. A következő pillanatban már sorra látogatta a páholyokat, mindenütt barátságos mosolyokat és szellemes megjegyzéseket szölgatván. Végül kikereste a legzajosabb és leghajporosabb társaságot és ott megtelepedett. Kis vártatva szaggatott hangon vegyültek a felolvasásba, a közönség felfelé tekintgetett, egy helyen püsszegni is kezdtek. Erre néhány pillanatra csend lett. Aztán mégint elkezdődött az egyhangú kelepelés, közben közben hallható volt egy „nagyyszerű”... „ah”... vihogás stb.

- Szavamra, pikáns egy eset... mondta a férjétől elvált ügyésznő, kinek vörös haja minden porozás mellett sem tette a szökének benyomását.
- Maguk mindent kiszimatolnak, — legyintett a tárcáíró felé a kis ezredesné, egy cvikkeres, molett szépség.
- A riportert titokzatosan és jelentőségteljesen mosolygott.
- Eszerint a válópörbiztos? — folytatta a vörös.
- A párbaj elmaradhatlan, — jegyzé meg a katonáné.

- A tárcáíró bölintott.
- Remek skandalum... imádanó kis botrány... delikát... excellent... — kiáltották mind a ketten.
- Mi az ilyesmit egészen más szempontból fogjuk fel. Vezetékek a társadalom betegségéről, szenzációs újdonság, kaviár-ízű tárcsa... az egyes számok elárúsítása emelkedik...
- Persze, az ilyen unalmas fészkekben maguk is kapva-kapnak mindenben. Mivel töltenék meg a lapot?
- Oh, a jó „szakember” sohse jó zavarba. Szükség esetén maga csinálja az eseményeket. Ha ügyes, mindent megbocsátanak neki.
- A hazugságot is?
- Hát mondja, mi más az élet, egy nagy hazugságnál? — kérdé az újságíró fáradtan hátradőlve.
- Odalent lanya tapsolás támadt, egy pontja a műsornak megint véget ért.
- Ugy látszik, az utolsó, — szölt az író kihajolva a páholyból. Székek tolódtak ide-oda, a közönség emelkedett, csapatokba verődött, a falmenti pamlagok s állóhelyek lovagjai fekete frakkjaikkal belekeveredtek a kékrózsaszín tömegbe s nagy hajlongások közt megindult a kölcsönös üdvözlés, kritika, szóbeszéd.
- Lesz valami utána?
- Azt hiszem, tánc.

- Marad?
- Sajnos, a bál tudósítások elengedhetlen sablonja maraszt. Az első négyest ennyi és ennyi pár táncolta, ennyi és ennyi kolonban. Jelen voltak: asszonyok... lányok...
- Jó mulatást! Mi megyünk, a tisztika-színóban vacsorával várnak.
- Igaz, ha végzett, eljöhete egy pohár pezsgőre.
- Majd meglátom. Kisztihand!
- Már a lassut járták. Klakkjára tett névjegygyel és kihelyezett ironnal megállott a terem közepén, szétnézett, úgy az emberek feje fölött. Félénk pillantások szááltak feléje — legalább azt hitte. Vajjon kit felejt ki, kit mellőz, kinek a ruháját dicséri meg? O, a kisisten, a tollnak mindenható forgatója, kinek kezében becsület, hírnév, igazság... Aztán hirtelen eszébe jutott, hogy mit mondott fön a páholyban: hazugság ez az élet — s kissé behuzta vállát. Hiába mégsem akkora nagyság ő?
- Mikor a frisset kezdték, odaállott a cigány elé kibicnek, szóbaereszkedett egy-egy táncoló párral, illatszerez zsebkendőjét meg-meglobogtatta és „csinálta a jókedvet” — másoknak. Aztán kapta magát, a terem másik végén akadt dolga, beszélt a mamákkal, belekapaszkodott valamelyik előkelő gentry-gyerek karjába, átnézett az áterembe az öregekhez.

és a kibontakozás művét azokra bizza, akik az 5 balfogásaikkal az ügyeket úgy összecsomózták, ahogy azok ma összekuszálva vannak. Kanalazzák föl a forró levest azok, akik beapritották és feltalálták; a liberalizmus érdeke és hitele sokkal fontosabb, semhogy azt a szertelenségig menő militarizmus szolgálatában kockáztassuk, vagy nemzetellenes és reakcionárius vállalkozások bünbakjává tegyük. E részben még javára eshetik a pártnak a Tisza István föllépésére következtetett balsiker is, mert az a vehemens ellentállás és visszautasítás, melyben a nemzeti és a kaszinó párt őt részesítette, a szabadelvű párt félreállításának morális fogosultságát kölcsönöz, sőt mintegy kényszeríti arra, hogy a rezervából ki ne lépjen.

Mig é sorokat írjuk, érkezik a híre, hogy a király *Khuen-Héderváryt* fogadta, és így nem lehetetlen, hogy ez utóbbi fog esetleg a kabinetalakítással megbízatni. Wekerle bukása után is őt bizta meg a király a kormányalakítás tisztevel, de a párt akkor visszautasította, mert volt vezérét népszerűsége tetőpontján a párt akarata ellenére mentette föl a korona a kormányelnökség tiszte alól, viszont a király indítatva érezte magát elejtenie új jelöltjét, mert a szabadelvű párton kívül akkor más gubernamentális párt nem volt. Ma egészen más a helyzet. *Khuen-Héderváry*, a mint hogy tényleg ugyanis, az előbbi kormánypártnak két csoportja, a nemzeti és a kaszinó pártra támaszkodhatik. A szabadelvű pártnak tehát nem szükséges vele szemben mindjárt elejétől állást foglalnia, de megszabhatja azon föltételeket, a melyek mellett támogatja a melyeket a haza és szabadság érdekében a maga szempontjából szükségeseknek lát. Utóvégre is ez a párt eléggé meg lett viselve a harminc éves kormányzás opportünizmusa által; ideje, hogy a tiszta elvek szolgálatában újra edződjen és a haza sorsának intézését újult erővel vehesse kezébe, ha majd ismét — ember kell a gátra.

Egyről-másról.

(Szenzáció június. — A kormányválság a pletykában. — Tisza Istvánról. — Vidéki színészek Pesten. — Rózsánnap. — Kosarak és bőröndök.)
Írta: Lux Terka.

Budapest, június 20.

Soha még szenzációsabb júniusi napban nem érett az ugerka, mint az idén. Kivül a határon, belül a határon, mindenütt nagy események. A belgrádi véres tragédia borzalmaiból még alig ébrednek a főváros, már itt van a saját szenzációnk: a kormányválság. Egész Budapest hasonlít a várás lázában vergődő menyasszonyra, aki ismeretlen vőlegényét várja. Mi lesz? Hogy lesz? Ebben a két kérdésben kontárkodik az érdeklődés. Az elegáns, hideg Tisza István foglalja el az apjáról rámaradt örökséget: a miniszterelnöki bársonyszéket, vagy más valaki, avagy megint Széll Kálmán-e? Ennél fontosabb kérdés nincs ma Budapesten. Emellett háttérbe szorul: a szerb király-dráma és minden családok drámája: a nyaralás nyílt kérdése és minden más egyéb. És megindultak a találgatások, a jóslások s míg a férfiakat a volt miniszterelnök-jelöltnek politikai elvei és egyéniségének karaktere érdekelte, a nők szívbéli hajlamaira kíváncsiak és képesek az analízis kedvéért kerek husz esztendővel visszamenni a negyven éves érdekes férfi életében, s a szalonokban rózsás asszonyi ajkak egymásnak adják át a rosszmájú Fama kisdéd pletykáit, a husz esztendő fess huszárönkéntesről, aki keleténél jobban érdeklődött egy szép vidéki uri kisasszony iránt, kinek fájdalom, — az udvariatlan sors csak ötágu koronát himzett batiszt zsebkendőcskéjébe — s valami jó barát figyelmeztetésére, a hatalmas miniszterelnök-papa azonnal áthelyeztette más városba, romantikára hajló husz esztendő fiát.

Ugyancsak rózsás asszonyi ajkak beszélnek azt is, hogy a komoly, fess Tisza István szívében nem is talált ezután alkalmas talajra a romantika, ehelyett a családi tradíciók iránti pietás és a kálvinista ember megalkuvást nem ismerő kötelességtudása fejlődött ki benne.

És most ez a nagy szál, komoly és rideg ember mumusa volt egy hétig a politikuskonak és titkos kedvence a szalonok politizáló szép asszonyainak, s ez természetes. Azok a

férfiak, akik nem a férfiak kedvencei, az asszonyoké lesznek.

A politikai ügyek megoldását különben is nagyon türelmetlenül várják már nagyon sok fővárosi uriféleknél, mert ez a dátuma a fővárosi melegtől való szabadulásuknak.

Most bizony, már kezd nagyon átmelegedni itt az aszfalt, lassankint az ismerősök is elszédnek, az embernek hiányzik a társasága s ez nagy szó a fővárosi embernél.

S a szórakozások is megcsappantak. A színházakban vidéki színészek vendégszerepléssel járnak, reprizék s az a kis közönség, ami most beötödik a meleg színházakba, az nem a fővárosi „társaságból” kerül ki, hanem a jó vidékből.

A múlt vasárnap egy nagy anyagi haszonnal járó ünnepély volt a Városligetben, rózsánnap a Fővárosi Szegénygyermek-kertjévé.

Mindenféle sátrakban szép uri leányok és asszonyok árultak és szolgálták ki a közönséget, sőt a boldog halandók két hercegkisasszony kezéből is ihattak pezsgőt, poharanként egy koronával.

Természetesen, pezsgőzők hiányában nem is volt szükség. Nem mindennap van karácsony, hogy szegény, de elegáns boltos legényeknek fiatal hercegkisasszonykák nyujtsák oda kedves mosolygással a pezsgővel teli poharat. És ők nyujtották szívesen, fáradhatatlanul bárkinnek, csak hogy ezüst erszényeikben minél több korona és tallér csörögjön a szegény kis árvák számára.

Es ezzel körülbelül be van fejezve a budapesti jobb nyári mulatságok sora. Most már ki-ki pihenni vágyik a falusi élet idillikus csöndjében, vagy a fürdők madárénektől hangos erdőiben.

S a budapesti pályaudvarokhoz naponta temérdek fogat robog ki, megrakva elegáns asszonyi bőröndökkel, óriási kosarakkal, vagyont érő ruha tartalommal s mostanában csakis ezeknek az ostobául érzéketlen kosaraknak és bőröndöknek van jó dolguk, mert bennük illatozik a sok csipkés, diszkrét asszonyi titok, vékony cérnaszálakból fonva, ígérő formákba szabva, de — sohasem a férj zsebének mértékére szabva.

De hisz ez mellékes. Fő dolog: az új hódítási tér. A tengeri és száraz fürdők, a klima-

Mindent így „csinálta” 5 már évek óta. Az unalmasságig betéve tudott mindent, témát, mozdulatot, helyet és arcjátékot. Meg volt neki mindenre a szokott „szellemes” mondása, a könnyű csipkén átragyogó vakító vállakra épp úgy, mint akármire. S ezt ő maga is igen jól tudta, szerette hánytorgatni: a lap az újságírás gépet csinál az emberből, ugyanazok a rovatok, ugyanaz a tárgy örök változatban, az egész világ egy nagy sablon.

Egy rendező nekirontott:

— Táncolod az első négyest?

— Tudod, hogy nem szoktam, nagynéha, ha szupé után táncolok egy keveset.

— Könyörülj, pajtás! Egy vidéki rokonom.

— Na jó! Számíthatok rád. — S hangjában sok volt a nagylelkűségből. Dukál, hogy az ember néha áldozatot is hozzon.

Ahogy bemutatták, leste, milyen hatást kelt a neve után hangsúlyozott „író”. A kicsike azonban vagy nem hallotta, vagy nem tulajdonított neki valami nagy fontosságot, mert éppen nem fogódott el.

— Falusi libát fogtam, — mormogta magában, s vis-á-vis után kiáltozva, vonszolta maga után a lányt, szinte kellettlenül.

Végre főállottak. Még egyszer tüntetőleg odakiáltott a főrendezőnek:

— Jenci! Ne feledd megolvasni a párokat. A „lapom” számára kell.

Ujra semmi!

Szemügyre vette hát azt a lányt. Enni-

való kis baba volt. Nem szép, hanem nagyon helyes. Az egész olyan ismerős. Csintalan, barna szemek, fényes, dus, fekete haj. Hol látta csak? . . . A rózsaszín ruhája féltékenyen kivágva, alig láttatott valamit a pihegő galambmellből. A karja gyermekesen vékony, de üde és bársonyos. . . . Ej, lám, nem is olyan nagy áldozat, hogy táncol, az ember sohse tudja előre.

— Nagysád megmagyarázhatatlanul ismerős, mintha már valamikor . . .

— Csakhogy egy kicsit megismert, azt gondoltam, hogy éppenséggel nem emlékszik rám.

— Bocsánat . . .

— Pedig én megismertem ám mindjárt, még a hangverseny alatt, hogy a szép asszonyoknak udvarolt. Azután is szemmel kísértem. Mikor pedig idehozták és bemutatták, föltettem, hogy nem árulom el magamat; ugyan rám ismer-e? Nos, ki vagyok?

És okos, szép tekintetét táncosára emelte. Az író eltűnődött. Sokféleképpen néztek rá, sokan, szerelmesen, kacéran és együgyűn, de ez a tekintet valamennyi közül kiválik. . . . Hogyan? . . . Lehetséges volna? . . . egyszer . . . régen . . . régen . . .

— A Kemenesalján, — mondta félig magában.

— Igen, a Kemenesalján, — ismételte a lány. — Maga Pápán diákoskodott s a nagynénémnél volt koszon, többször átjártak hozzánk a kisebb vakációkban.

A szép Kemenesalja . . . a Marcal . . . Milyen régen volt, már vagy hat éve . . .

— Még gyerekek voltunk, bolondos gyerekek . . .

— Kint sétáltunk este a parton, akácfa-leveleket tépdestünk . . .

— Számláltuk a hulló csillagokat, szentjánosbogarak röpködtek . . .

— Emlékszik? Fogtam egyet és magának adtam, a kezében tartotta, mily szomorúan lestük, míg fénye kialszik. Aztán filozofáltunk a halálról, elmúlásról. Én meg akartam halni.

— Én is, de nem tudom, miért?

— Hanem azért megkóstoltuk a kis huga krumplicukorját, amivel nagy világfájdalmunkban megkínált.

— És nagyon meg vigasztalódtunk, mikor mama kijelentette, hogy másnap villásreggelire sört és friss szalámit hoznak Cell-ből, maga is hivatalos volt . . . óh, milyen gyerekek voltunk . . .

— Maga még most is az, üde, szép gyermek — a kis leány elpirult, a tárcáiról ábrándos hangon folytatta — a szelid Kemenesalja, mint valami templom, megóvta, megtartotta hitét, kedvét, bizalmát, de én . . .

— Hát maga? — kérdé ijedten a leány a reszketett a hangja.

— Hagyja, Sárka! ugy-e megengedi, hogy így szólítsam?

— Meg, Dezső!

— Az ember élete pillangó-élet. A ter-

tikus helyek és a poros falvak. S az asszony újra és örök kedvvel fog újabb csatáihoz, magának foglalva le a Madách rossz szellemének mondását:

Egy talpalatnyi föld elég nekem . . .
Mert tudvalevő dolog, hogy minden szép asszony született Napoleon s a stratégiai tudomány, ha nem is a kontya felett, de a kis újjában okvetlenül meg van.

A régi szabadelvű párt.

(Értekezlet a Hungáriában.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, június 20.

A bekövetkezett politikai válságnak a magyar közéletre való egyetlen jótékony hatása abban a tisztulási processusban nyilvánul meg, melyben a szabadelvű párt most keresztül megy. A szabadelvű pártban levő, de oda nem tartozó elemek visszafejlesztő irányzata, a saját érdekeiknek ravasz agyarkodás útján való előtérbe tolása, arra indította a párt régi kipróbált liberális tagjait, hogy tömörülve, az összetartozókat egymás mellé gyűjtve, öszszemérjék erejüket a volt nemzeti párttal, a kaszinó-párttal és az agráriusokkal.

A magyar szabadelvű politika diadalát jelenti az a számra és sulyra nézve hatalmas értekezlet, mely ma délben Budapesten a Hungária-szálló külön termében lefolyt.

Az értekezlet 11 órára volt egybehívva. Egymás után érkeztek a régi liberális gárda legoszloposabb tagjai. Az első között érkezett Podmaniczky Frigyes pártelnök, akit viharos tapssal fogadtak.

— Szép volt tőled elnök ur, hogy eljöttél, szóltak feléje minden oldalról.

— Itt nem vagyok pártelnök, válaszolt az öreg ur, hanem a régi Podmaniczky Frigyes, a ki együtt akar harcolni veletek a szabadelvűségért.

Majd Falk Miksa érkezett meg. Percenkig tartó viharos éljenzés fogadta Falkot, aki az ováció lecsillapultával így szólt:

— Talán meglep benneteket, hogy közvételem jöttem? Hogy gondolhattátok csak egy percig is, hogy távol maradok,

amikor a liberális eszmék védelméről van szó?

Egymásután érkeztek Hieronymi Károly, Perczel Dezső, Erdély Sándor, Tisza István gr., Berzeviczy Albert, Vörös László, Münich Aurél és még számosan a szabadelvűpárt legelőkelőbb, legtekintélyesebb tagjai közül, számszerint 109-en. Távolmaradást kimentett 15 képviselő.

Jelen volt volt az értekezleten Salacz Gyula Arad város képviselője is. A vármegye országgyűlési képviselői közül azonban egy sem jelent meg. Csupán Szombathy György jelentette be, hogy bár nem lehet jelen az értekezleten, de csatlakozik a régi liberális párthoz. Ott volt továbbá Nemess Zsigmond dr. facseti képviselő és az Aradvidéki kerületekből Kristóffy József és Babó Lajos.

Az értekezletet Vörös László nyitotta meg. Hivatkozott arra az előértekezletre, mely tegnap Werner Gyula lakásán folyt le, amely őt bizta meg a mai értekezlet megnyitásával. Előadta az értekezlet célját, mely oda irányul, hogy a sulyos és válságos politikai viszonyok között megmutassa azok összetartozandóságát, kik tiszta liberális alapon állanak. Szükséges ez az értekezlet, mert a szabadelvű-párt kebelében régóta folynak különböző jellegű tanácskozások, s ezek ellensúlyozására, vagy elnémitására meg kellett szólalnia a régi szabadelvű-pártnak is. Javasolja, hogy az értekezlet Hieronymi Károlyt válassza meg elnöknek, jegyzőnek pedig Daróczy Aladárt és Domahidy Elemért.

Hieronymi beszéde.

Hieronymi Károly lelkes taps és éljenzés között foglalta el az elnöki széket s a következő beszéddel nyitotta meg az értekezletet:

Meleg köszönetet mondok azért a bizalomért, a melyet tisztelt barátaim az elnökség följajánlásával irántam tanusítottak. (Elénk éljenzés.) A végrehajtó bizottság igen tiszteit elnöke Vörös László barátom általánosságban jelezte összejöveteleink célját. A magam részéről szükségesnek tartom hangsúlyozni a sulyos válságot, a melyben e pillanatban az ország van. Hónapok óta a szó szoros értelmében meg van bénítva az országgyűlés működése. Hetek óta a kormány törvény nélkül kezeli a törzsvagyont és ezzel a kormányzás törvényes

mészet hímés szárnyat ad. Én poros falak, ki-méletlen kezű emberek közé kerültem, a himpor lehullott, a szárnyak összetörték . . .

— Istenem, mi lette?

— Semmi . . . és csillogtak a szemek.

A rendező finálét kommandírozott. Elvált a párjától és neki indult, gépiesen nyújtogatva kezét az elébe jövőeknek. A dallamot halkán utána dudolta a zenének, az ismerősöket észre sem vette, pedig mintha az előző bálokban mindenikhez lett volna egy szava. A bohém-élet gyönyörűségese emlékei siflik ahhoz a gimnazista szerelemhez képest! A számtalan szőke barna fejecske mosolygása, csókja nem kisért, de ez az igénytelen gyermek most feltámadt a szívében. Ki tudja? Akkor szeretett és akkor szerettek talán először meg utóljára igazán. Minek is kellett most találkozniok? Nem összevalók többé, nem összevalók.

— De hol van Sárika?

Ott lebegett, finoman, kecsesen, egyenes tartással, most ideért, itt van.

— Végre! kiáltá örömmel.

— Nem jöhettek hamarabb.

— És pirultak mind a ketten.

— Sárika, hát arra emlékszik-e, még — kezdé minden átmenet nélkül — mikor egyszer megkérdezte tőlem: ha valamikor valahol meesze, valakivel egy folyó partján állanék, a csillagok hullanának, szent János bogarok röp-ködnének s a holdnak képe rengene a vizen, — eszembe jutna-e akkor a Marcall-partja?

S a karjába fűzött kart gyöngéden magához szoritotta.

— Minek kérdez most ilyent? . . . régen volt.

— Látja, én elfelejtettem, most jutott csak eszembe. — De nem szeretném, ha még egyszer elfelejteném azt a napot, akkor nagyon boldog voltam.

A leány szemlesütve babrált mellcsokra között s a következő pillanatban egy szál nefelejts hullott a földre. A fiu fölemelte és szó nélkül tüzte gomblyukába.

Egy hideg roham arcába csapta a háztetőről lehordott havat, a lába fázni kezdett a vékony lakkcipőben. Már félórája kóborolt az üres utcákon, meg is hülhet. Biz' Isten nem volna érdemes egy bolondos négyesért, egy pár szép szemért, egy nefelejts-szálért.

Kicsit megperzselődött, annyi az egész. Hanem már minden rendben van. Ez a jó friss levegő meghozta az esztét. El is dobja ezt a virágot, még kinevetnék érte a tisztai kaszinóban, ahol pezsgőre várják vidám cimborák, fess asszonyok.

Es fütyörészve fordult be a sarkon a másik utcába. Az uton végig nyargaló szél pedig hamis, szaggatott hangokat hozott valami divatos operettből és egy didergő nefelejts-szálát kapott fel a hóról.

rendje alapján van megtámadva. Mindennek tetejébe ma a válság súlyosbodott azáltal is, hogy a kormány lemondott és helyette ma új kormány kinevezve nincs, minél fogva vezetés sincs.

Ebből a sulyos politikai válságból csak egy uton bontakozhatunk ki; ha elvi alapon oly szabadelvű kormány alakul, a mely összetételében homogen, eljárásában szolidáris. (Zajos tetszés és taps.) Ez az egyedüli, a mely kivezethet, de ennek sikere föltétlen. Ilyen kormány alakításának előfeltétele azonban egységes, elvi alapon nyugvó párt, a melyre a kormány biztosan támaszkodhatik. (Elénk helyeslés.)

A tények előtt azonban nem hunyhatunk szemet. A szabadelvű párt az utóbbi időben nem mutatta azt a tömörséget, nem mutatta az elvekben való szolidaritást, a mely a kibontakozásnak alapul szolgálhatna. (Ugy van! Ugy van!) A volt nemzeti párt a szabadelvű párttal összeforrni egyáltalán nem volt képes. A mióta a szabadelvű pártba belépett, azóta ismételt tartottak különböző csoportok, különböző értekezleteket, a legkülönbözőbb célok érdekében. Mi nem követtük ezt a párt egysége érdekében, (Elénk helyeslés.) a melyet föltettünk és a melyet megőrizni óhajtottunk. Es e törekvésünk érdekében tartózkodtunk minden külön akciótól.

De immár elkövetkezett ideje a tömörülésnek, még pedig elvi alapon. (Elénk helyeslés.) Elkövetkezett ideje annak, hogy vegyük számba, kik gondolkodnak, kik éreznek együtt, kik ragaszkodnak az ország közjogi állapotához, az 1867. törvényalkotáshoz és kik akarják az ország ügyét liberális alapon tovább fejleszteni. (Elénk tetszés.) A mi álláspontunk: hű ragaszkodás az 1867. évi XII. törvénycikkhez, a mely közjogunknak alapját képezi, melyet megbolygatni nem akarunk. (Zajos tetszés és helyeslés.) Politikánk második sarkpontja, hogy törvényekkel, állami intézkedésekkel és kormányzási tényekkel biztosítani kell az egyének minden társadalmi és felekezeti befolyástól ment fejlődését, mert ez képezi az ország és a közállapotok egészséges alapon való fejlődésének biztosítékát is. (Zajos tetszés és taps.)

Tiltakozunk azon föltevés és meggyanúsítás ellen, hogy bárkinek politikai ambícióját kívánjuk szolgálni. (Ugy van! Ugy van!)

Beszéde további folyamán kijelenti, hogy tisztán elvi alapon kívának tömörülni és szívesen látják körükben azt, a ki politikai nézeteiket osztja és garanciát nyújt, hogy azokat híven követi. Mindazokat, — ugymond — a kik a mi elvi álláspontunkra helyezkednek, tárt karokkal fogadjuk. Ezzel az értekezletet megnyitotta.

Dániel Ernő báró emelkedett, szólásra az éljenzés lecsillapultával és lelkes szép beszéd kíséretében ajánlotta elfogadásra a következő határozati javaslatot:

Az utóbbi időben a szabadelvűpárt egységét fenyegető tünetek hatása alatt értekezletre gyűltünk össze. Célunk biztosítani azt, hogy az orsz. szabadelvűpárt a régi hagyományokon alapuló elvi egységét, mely külön törekvéseket nem ismer, megőrizze és egy határozottan szabadelvű kormány alakulására megbízható elvi alapot és támpontot nyújtson. Mihelyt oly kormány alakult, mely pártunk imént jelzett elveinek hű követésére garanciákat nyújt, feladatunkat befejezettnek fogjuk tekinteni.

Berzeviczy Albert lelkes szavakban fejté ki a jelen értekezlet szükségét és helyes voltát, annak hangsúlyozásával, hogy ennek a tanácskozásnak semminemű személyes éle nem lehet

és csak a rendkívüli viszonyok miatt vált szükségessé. Pártolja a határozati javaslatot.

Tisza István gróf, akit beléptekor éljenzéssel fogadtak, beszédjét avval kezdte, hogy megköszönte azt a szép fogadtatást, melyben részesítették. Kijelenti, hogy ha a népszerűséget nem is kereste, mégis öröm tölti el, ha látja, hogy barátait a kötelességteljesítés közös útján megtalálta. A közel napokban abban a megtiszteltetésben részesült, hogy megbízást nyert a kormányhatalom átvételére. Nem könnyű szívvel vállalta el a megbízást, de abban a meggyőződésben élt, hogy a mai nehéz helyzet veszélyeinek legyőzése azon az úton lesz a legbiztosabban elérhető, amelyen ő elindult. Ugy érzi, hogy kötelességet mulasztott volna, ha a kísérletet meg nem teszi, ez azonban meggyőzte őt arról, hogy *ez az út célhoz nem vezet.* Ezekből azt a konzekvenciát vonja le, hogy most már más úton kell haladni, mely ha nem is legcélszerűbb, de legalább relative legjobb azok között, melyek célhoz vezetők. *Ennek szükségét belátja, s a közös célt előmozdítani kívánja.*

Kijelenti érdekes beszédje további folyamán Tisza István gróf, hogy legyen bár eljárása helytelen, vagy helyes, midnig követni fogja meggyőződését, melyet a közügyeknek sem hajlandó feláldozni.

— *Az egyéni érvényesülés teljes kizárásával* — folytatta — szolgálni akarom a közös érdeket, hogy a súlyos helyzetből az elvek integritásával sikerüljön a kibontakozás. Kérem barátaimat, hogy *én nekem,* akire vonatkozólag az akták már le vannak zárva, *semmi vezérszerepet ne szánjanak.* De ahová állítanak, ott — igérem — munkálkodni fogok.

Beszéde végén kijelenti, hogy teljes megnyugvással fogadja el a határozati javaslatot, ahhoz csupán egy módosítást ajánl: az a rész, mely a párt állandó hagyományairól szól, *hagyassék el s a párt sarkalatos elvei teljesebb mértékben domboríttassanak ki.*

Perczel Dezső elfogadja a határozati javaslatot Tisza módosításával és háromszor is aláhozni kívánja, hogy ennek az értekezletnek személyek mellett, vagy ellen állást foglalni nem célja, hanem tisztán a liberális elvek érvényre juttatása, mert ez képezi leghatalmasabb oszlopát a haza fennállásának és boldogulásának (Éljenzés).

Hegedűs Sándor annak hangoztatása mellett, hogy a szabadelpvűpárt csak oly kormányt támogathat, mely hamisítatlan liberális elveken alapul, külön is hangsúlyozni kívánja ugy közgazdasági, mint egyéb szempontokból a *his ember* érdekeit, aki egyes egyedül csak a liberális elvek fenntartása mellett találhatja meg boldogulását. (Tetszés.)

Kubinyi Géza volt az értekezlet utolsó szónoka. Megköszöni azok közreműködését, kik a jelen mozgalom élére állottak, mert nem elég az, hogy meg legyen egy testben a gondolkodó agy, de szükséges, hogy meg legyen az érző szív és a működő kar. A párt nagyjainak tovább működése szükséges hozzá, hogy ez a mozgalom mindvégig a helyes irányban maradjon. Indítványozza, hogy a végrehajtó bizottság Vörös Lászlóval kiegészítse magát s a ma megválasztott elnökséggel az élén, permanenciában maradjon, míg ennek feloszlása szükségessé nem válik.

Hieronimi Károly elnök összefoglalván az értekezleten hangoztatottakat, a határozati javaslatot és annak módosítását. Mire a tanácskozást berekesztette.

A mai nap folyamán a főváros politikai

körében a régi szabadelvűek értekezlete képezte beszéd tárgyát s általános a vélemény, hogy a helyzet tisztázására és szanálására jótékony hatása lesz a régi szabadelvű párt önzetes állásfoglalása.

Versengés a tüzer-laktanyáért.

(Arad, Szeged, Szabadka.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 20.

Lapunk mai számának hírvonatában jeleztük röviden, hogy a hadügyminiszterium és a honvédelmi miniszter közös megállapodására Szabadkán tüzer-kaszárnyát fognak felállítani. Ez a hír tényleg való, s ha a hadügyminiszterium csak egy új kaszárnyát akar építeni, akkor Arad és Szeged lehorgasztott fővel nézhet a nekik is kilátásba helyezett tüzer-katonaság után.

Az eseménynek egy olyan része van, a melynél fogva még lehet reményt táplálni ahhoz, hogy nekünk is jut kaszárnya: az, hogy a most Szabadkának juttatott laktanya kérdése már két év óta huzódik, csupán a döntés következt most be. Már pedig nem látszik valószínűnek, hogy Aradnak közvetlenül a döntés előtt tegyen a katonaság ajánlatot egy olyan kaszárnyáról, amelynek más városban való felállítása két éves tárgyalás alapját képezi.

A Bácskai Hírlap szerint ugyanis éppen tegnap két esztendeje érkezett Szabadkára a hadügyminiszterium azon felhívása: hajlandó volna-e Szabadka egy tüzerezredet állandó tartózkodásra befogadni? Szabadka akkori polgármestere: *Mamusich Lázár* és katonai tanácsnok: *dr. Gyorgyevich Szredoje*, azonnal felírtak a hadügyminiszteriumba, sőt a katonai tanácsnok fel is utazott rögtön Pestre, onnan Bécsbe és a legerősebb akciót fejtette ki Szabadka érdekében.

A hadügyminiszteriumban már akkor határozott ígéretet kapott Gyorgyevich tanácsos, hogy Szabadka fogja kapni a tüzérserget és le is jöttek oda a hadügyi kormány megbízottai, kik napokig tárgyaltak ez ügyben és megállapították azt is, hogy hol legyen a laktanya. E tárgyalások részleteit azonban titokban tartották úgy fent a miniszteriumban, mint a városnál. Az első híradásra — írja a szabadkai lap — a szegediek feljajdultak és megindult a papíros háború az újságokban: Szabadkán, Szegeden, Aradon, Kikindán, Zomborban és tudja Isten hol még mindenütt, a tüzérsergért. Legerősebben harcolt ezért Szeged városa. Az idén még a királynál is jártak, hogy annál bizonyosabban megkapják a Szabadkának még 1901-ben odaigért kaszárnyát.

Eközben történt az, hogy a temesvári 7-ik hadtest parancsnoka átírt Aradhoz a tüzerkaszárnya ügyében s Arad törvényhatósága legutóbbi közgyűlésén hozott erre vonatkozólag kedvező határozatot.

Tegnap aztán váratlanul értesítette a honvédelmi miniszter Szabadka városát, hogy az 1901-ben tett azon ajánlatot, amely szerint egy *hadosztály ezred tüzérserg* számára kész kaszárnyát építeni és szükséges gyakorló tereket is ad, a hadügyminiszterrel egyetértőleg elfogadja.

Az a kérdés már most, hogy a budapesti 4. hadtest kerületébe tartozó Szabadkának ugyanaz a tüzerkatonaság jutott-e, mint amelyet a temesvári IV. hadtest parancsnoksága Aradnak kilátásba helyezett s amelyért Szeged is harcolt?

Az egyik szegedi lap azt mondja, hogy ha igaz a hír, akkor ez azt jelenti, hogy Szabadkának sikerült a többi városra rálicitálni és

ez esetben a hadügyi kormány visszatetsző komédiát játszott a magyar városokkal, mert úgy látszik csak azért ígértették ide is, oda is a tüzérserget, hogy a városok egymásra licitáljanak a megfeszített áldozathozásban. Itt támogatják a magyar városokat a hadsereg elhelyezésénél.*

A szabadkai újság erre azt jegyzi meg: „Mi azt hisszük, hogy a hadügyi kormány nem akarta azt, hogy egyik város a másikra rálicitáljon, hanem Szabadkát tarthatta legalkalmasabb helynek a Délvidéken, ahova a tüzérserget elhelyezni kell és azt hisszük, hogy a szerb események csak sietteték az eljárást, mert tekintetbe veendő dolog az, hogy Szabadkáról rövid négy óra alatt lehet Belgrádba jutni.*

Mindazonáltal valószínű a reánk kedvező eshetőség, hogy Szabadkának nem azt a tüzérserget adták, amelyet Aradnak szántak.

Réthy Lipót jubileuma.

(Hetven év a nyomdászati szolgálatában.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 20.

Hetven esztendő jubileumot ül holnap egy öreg ember, aki ezt a rengeteg időt a nyomdászati szolgálatában töltötte: *Réthy Lipót*, a *Réthy Lipót és fia* cégnek megalapítója. Őt termes könyvtárra telnének ki a munkák, lapok, a melyeket ő szedett, s később kiadott. Az aradi első magyar napilapot, a mely azóta megszűnt, az ő nyomdájában szedték és adták ki. Es a nyolcvanhat esztendő dacára, a melynek terhével a holt napi jubileumot megüli, jó, erőben, egészségben van, a ki nem vonult vissza egészen a munkától, s most is részt vesz az üzlet dolgainak vezetésében.

Érdekes a jubliánsnak életpályája, s ennek a hetven esztendőnek története.

Réthy Lipót franciaországi német családból származik, mely a múlt század végén költözött át Elzászból Württembergbe. A család egyik tagja: *Kristóf*, mint kereskedő Bécsben is időzött és itten *Scarska Rozália* brünni leánnyal ismerkedvén meg, azt nőül vette. Azután Magyarországon telepedett le, a békésmegyei *Szarvason*, hol szerencsés körülmények közrehatása folytán szép vagyona tett szert. Ő volt az első, a ki Szarvason a *postaintézményt* kezelte. Az ő fia volt a köztisztviselőben álló jubiláns: *Réthy Lipót*, ki 1817. nov. 10 én látta meg e napvilágot.

Réthy Lipót a mezőberényi gimnáziumban kezdte meg tanulmányait, azonban szüleinek kora elhunytja miatt kénytelen volt azokat abbahagyni s így került 1833-ban Budapestre *Beimel József*hez, hogy a nyomdászatiart megtanulja. Itten ügyességével, gyors munkájával s intelligens felfogásával hamar kitűnt. Itt *Helmezy „Jelenkorát”* s szerb lapokat szedett. Tudvalevőleg a 30—40-es években a szerb irodalom székhelye Buda és Pest volt Magyarországon, sőt a Szerbia számára szánt könyveket is itt nyomtatták.

Tanulói éveinek végeztével nemsokára külföldre utazott (1841—43.) és Strassburg és Kopenhágáig minden jelentékenyebb pontot bejárt. Magában Weimárban 2 évet töltött egy ugyanazon üzletcégnél, mely annyira becsülte a magyar ifjút, hogy nem akarta elbocsátani s már arról is volt szó, hogy családi összeköttetéssel végleg ott marasztalja. De Réthyben egy sorvasztó kór sejtelve felébreszté a honvágyat; Weimart elhagyta tehát és Magyarországra tért vissza üdülést keresendő bátyja házában, kit akkor Békés-Csaba város orvosává választottak.

Aztán ismét Pestre került. *Landerer és*

Heckenast könyvnyomdájában Kossuth „Pesti Hírlap”-jához. Ez időtájt alkalmazták az első gyorsaját Magyarországon, azon Kossuth lapját nyomva.

1846-ban kapta meg egy Szarvason állítandó könyvnyomdára a felség engedélyét. Az új nyomda nagyfotosságu volt Békésmegyére nézve. Az 1848-49-iki idők határozták meg jelentőségét, Szarvas lón tényleges központja Békés, Csanád, Csongrád, Heves- stb. megyéknek nyomdája által. Innen Réthy Lipót sajtója alól kerültek ki a megyék számára szükségelt nyomtatványok, a függetlenségi nyilatkozat magyar, német és tót nyelven, röpiratok, szép-irodalmi termékek, melyek Simon István, Greguss Ágost, Fidicius s mások (Vastag) tollából eredtek. A szabadságharc alatt mint nemzetőr a békési nemzetőrökkel Aradmegyében több hónapot töltött, de csakhamar ismét békés foglalkozásához tért. A szabadságharc után Réthy Lipót a haditörvényszék elé állított Nagyváradon s félévi fogságra ítéltetett, mit a nagyváradi fogházban töltött, egy volt honvéd hadbíró, egy kath. lelkész, s más 8-10 társával, mindannyian egy eszméért szenvedve.

Réthy Lipót 1850-ben indított meg egy népnaptárt Szarvason, mely ma is fennáll, s az egész országban el van terjedve, az Alföldi Képes Kalendáriumot.

Szarvasról Békés-Gyulára, innen pedig 1858-ban Aradra tette át nyomdai üzletét, a hol az ma is virágzik. 1860-ban, midőn az „Alföld” megindult, Bettelheim testvérek, mint akkori kiadók, annak nyomtatását reá bízták.

Az *Alföldnek* kiadója is lett s később rövid ideig megszakításokkal, a lapnak öt esztendővel ezelőtt történt megszüntéig nála nyomatták ezt a napilapot. Ezenkívül közel kétszáz irodalmi munka került ki az ő nyomdájának gépei alól.

Két fia közül az egyik, Viktor társa, s az üzlet tulajdonképeni vezetője; másik fia: dr. Réthy László, a Nemzeti muzeum őre, a nagytekintélyű tudós és író, a ki nemrég kelt hosszabb oroszországi tanulmányutra s lánya, Etelka, neje Simon Jenő aradi ügyvédnek.

Husz esztendő előtt, lelkes ovációk közepe ülte meg nyomdászágának félszázados jubileumát. Akkor *Kristyóry* János, mint az „aradi első általános ipartársulat” elnöke üdvözölte; majd dr. Márki Sándor, akkor aradi tanár, most Kolozsvári egyetemi tanár a „fővárosi könyvtárak és bibliafélék” üdvözlését adta át, a melyet elsőnek Pulszky Ferenc írt alá, majd az azóta elhunyt Vörös Vidor, az *Alföld* munkatársai nevében köszöntötte. Este a ligetben táncmulatság volt.

A hoinapi jubileumnak szűkebb keretel lesznek. Az ünneplők délelőtt fél tízkor, a Réthy Lipót és fia cég helyiségében gyülekeznek. Az üdvözlők sorában lesz az aradi kereskedelmi és iparkamara, az aradi nyomdatulajdonosok, a Réthy-nyomda-személyzete és egyéb testületek.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház mősora:

Vasárnap: Délután: Frizzo átváltozó művész vendégjátéka. Este: Frizzo átváltozó művész vendégjátéka.
Hétfő: Bob herceg, operette.
Kedd: Uránia magyar tudományos színház előadása
Szerda: Csókon szerzett vőlegény, életkép.
Csütörtök: Milliók a hó alatt, operette.
Péntek: Milliók a hó alatt, operette.
Szombat: Mikádó, operette.
Vasárnap: Délután: Peleskei notárius, bohózat. Este: Mikádó, operette.

* Hock János Aradon. Az Uránia színház, kedden, azaz 23-án az aradi nyári színházban egy előadást tart, melyen színre fog kerülni

Hock Jánosnak a fővárosban nagy sikert ért darabja. *Megváltás* szenzációja lesz az előadásnak hogy a darabnak mind a három felvonását maga Hock János, az országos hírű szónok fogja felolvasni, kit Arad város közönségéhez a múltból a legkedvesebb emlékek fűznek. A darab az O-szövetséget tárgyalja, a világ legbíresebb képtárai mű remekeinek bemutatásával s szövege kompetens bírálók ítélete szerint előadás tekintetében oly színvonalon áll, hogy a magyar irodalom legremekebb alkotásai közé sorozható, mély gondolatai pedig a világ irodalom-hasonnemű alkotásaival is kiállják a versenyt. Az előadást a nyári szinkör rendes helyárai mellett fogják megtartani.

* Bob herceg. A téli idény legnagyobb sikert aratott operettje lesz az idei nyári idény első megnyitó előadása, a címszerepben *Róza* Lilivel, ki ép az elmúlt napokban aratta sikereit e szerepével Budapesten a Népszínházban.

* Zilahiné balesete. Napok óta aratja diadalait a budapesti Népszínházban *Zilahiné Singhoffer* Vilma asszony. A kiváló művésznővel pénteken este az első felvonás vége felé sajnálatos incidens történt. Az erős fűzéstől és a hőstől nyílt színen elalélt. Az ájult nőt *Stoll* Károly rendező és *Kovács* Mihály, a darab egyik szereplője, azonnal a kullisszák mögé vitték s függőny legördült. Egy negyedórai szünet után a művésznő annyira magához jött, hogy folytathatták az előadást. A közönség zajos ovációkban részesítette ezután mindvégig a művésznőt, aki, az őt körülövező szeretet ily spontán megnyilatkozására, csakhamar elfelejtette a történeteket s a legkedélyesebb hangulatban énekelte végig bájos melódiáit.

* Sugár Jolán a szegedi színház volt tagja, a ki hosszabb ideig játszott Aradon is, vendégszerepel hétfőn a *Bob herceg* Ar. nie szerepében. A művésznő ismerőse az aradiaknak. A többi szereplők a régiiek.

* Új színház a fővárosban. Ismeretes, hogy *Beöthy* László a fővárostól engedélyt kért arra, hogy a Király-utca 71. szám alatti épületben lévő helyiségeket színházzá alakíthassa át és ott rendszeres színelőadásokat tarthasson. A tanács tárgyalta a beadványt és azt javasolja a törvényhatósági közgyűlésnek, hogy a színháznyitási engedélyt adja meg, de a következő feltételeket kösse ki:

1. Köteles a vállalkozó állandó magyar színtársulatot alkalmazni.
2. Eredeti magyar művekre különös gondot tartozik fordítani.
3. Ezenkívül legfeljebb ötven idegen nyelvű előadást adhat a tanács előzetes engedélyével. Együttal tudomásul veszik, hogy *Beöthy* a német nyelvű előadásokat teljesen kizárja.
4. Ha az engedély megadása napjától három év alatt működését meg nem kezdi, vagy ha az előadások legalább három éven át szünetelnek, a színházengedély megszűnik.
5. A színházat csakis magyar állampolgárak és csakis a közgyűlés előzetes engedélye mellett szabad átruházni.
6. Vállalkozó aláveti magát az összes meglévő, vagy még hozandó színházi szabályzatoknak.
7. A hatóság által megszabott, vagy jövőben megszabandó rendelkezéseknek vállalkozó köteles eleget tenni.
8. Ha a felsorolt feltételeknek bármely tekintetben nem felel meg, jogában áll a közgyűlésnek az engedélyt bármikor megvonni.
9. A szóban forgó épület átalakítására szükséges építési engedélyt köteles vállalkozó külön kieszközölni.

* Frizzo. Az átváltozó művész vasárnap délután fél helyárai mellett tartja előadását a *Kossuth-szobor* javára, ezzel az előadással Zilahy igazgató alkalmat nyújt a közönség azon részének, kik az esti előadásokra akadályozva vannak elmenni, hogy délután láthassák *Frizzo* előadását. Frizzo vasárnap este teljesen új műsorról bucsuzik az aradi közönségtől.

* Aradi könyv a belgrádi királygyilkosságról. A belgrádi véres eseményekről, melyek annyi munkát adtak az újságíróknak, most könyv jelent meg *Jung* Hugó aradi könyvkiadónál. Az élénk tartalmu könyv, mely Draga királyné életéből meglehetősen pikáns és szenzációs leleplezéseket közöl, egy koronáért kapható minden aradi könyvkereskedésben, a könyv elejét sikerült illusztrációk díszítik.

* Magyarország virágos növényei. *Wagner* János aradi tanítóképző tanárnak ilyen című munkáját néhány hónap előtt ismertettük, mikor mint a Természettudományi Társulat könyvkiadóhivatalának egyik idei kötete jelent meg. Most azért említjük meg, mert a munka könyvkereskedésben is kapható már 18 koronáért. A házagpótló, igazán magyar botanikai munkát oly sokan keresték a növénykedvelők közül, a kik nem tagjai a budapesti tudományos társulatnak, hogy egyik legelőbbkelő könyvkiadónk, az *Athaeneum* vállalkozott kiadására. Most jelent meg finom izlésre való kötetben, mely így nemcsak hasznos, hanem díszmunkának is beválik minden művelt házbán, a hol szeretik a növényeket.

Kacziány Géza levele.

(Az újságíróból lett lelkész.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, június 20.

Megirtuk, hogy *Kacziány* Géza dr. budapesti tanár és újságíró, a ki egy időben aradi lapszerkesztő volt, s Aradon is született, kiment Amerikába, a hol egy magyar református hitközség lelkészévé választotta.

Kacziány Géza dr. most új hazájából, az Egyesült Államok Jounstown városából érdekes levelet írt az *E-s* szerkesztőségének. Levele így hangzik:

Jounstown, U. jun. 5 1908.

Tisztelt Szerkesztő ur!

Hogy az Oceánt átszelve, új hazámul Amerika szabad földjét választottam és elfogadtam az itteni derék magyar hitközség meghívását, az ő hazában e hír váratlan feltűnést keltett. Nem akartam én azzal lármát csapni, el akartam tűnni. — Oly kis pontnak tartottam már magamat az otthoni nagyságos és méltóságos nagyságok között, hogy elenyészemnek bizonyára senki se tulajdonít fontosságot. Az a három lény, kik az én egész világomat alkotják, majd utánam huzódnak, s nem hagyunk ott egyebet, mint életünk javát és nyugvo halottainkat. Nem is érdemeltem volna mást, mint esőndes elmulást, hiszen csak „puritán karakterű professor és esztetikus” voltam, „akinek minden papírra velett sora, minden elhangzott szava lángolt az izzó hazaszeretettől”, — amint a rólam szóló kis hír az „Egyetértés” máj. 16-iki számában oly szépen mondja. Az ilyen ember menjen az Isten hírével és adjon helyet egy — meráninak, egy-egy osztrák-szolgának vagy olyannak, kinek minden szava viszont idegen érdekek támogatásában lángolt. Nos, tehát e bűnömért itt idegenben akarok vezekelni, kitérve utjából azoknak, kiknek eddig annyi bajt okoztam.

De eljövetelem mégis feltűnést keltett és távozásomat azzal magyarázták, hogy „kollegáim részéről intézett méltatlan támadások” miatt vándorlok ki. Oszintén sajnálom kell, hogy az én kollegáim, tanártársaim csak egy napig is azon gyanuak legyenek kitéve, mintha miattuk hagynám el az én édes hazámat. — E kis hírt csak ma kaptam kezemhez, előbb nem nyilatkozhattam felőle, de ha félholt volnék is, vagy halálos ágyamon feküdném, akkor is össze-szedném még erőmet, hogy az igazságot megmondjam.

S ez az, hogy az én tanári karom, az a derék, kedves testület, melynek minden egyes tagja ugy a szívemhez nőtt, olyan, mintha édes testvérem volna, nem érdemelte meg ezt a sértést. Ez a derék tanári testület, melyről büszkén mondhatom, hogy kevés van hozzá fogható az egész országban, tüntető szeretettel környeztek, ép ugy mint az én kedves fiaim, tanítványaim, kiknek ragaszkodó szeretete éde-

sítő meg közéleti harcimat s kik az én nagyobb családomat képezték. Feleségem, gyermekeim, kollégáim és tanítványaim, — hisz egész birodalmam volt otthon a szeretetben s mégis eljöttem.

De ki tudja, — örökre-e? Szabadságidőm augusztus végén jár le, — ha addig sikerül keresztül törnöm itt azon óriási akadályokat, melyek az itt elnyomott, földresujtott magyarság elé torlódnak, akkor nem megyek többé vissza. Ha gyöngye leszek rá, csüggedten visszatérek, tört erővel beállani a régi igába.

Dr. Kacziány Géza.

A levél utolsó bekezdése újabb bizonyosága annak, a miről nemrégiben sok szó esett: hogy a magyarságnak a kiköltözött pánszlávok miatt egyre súlyosabbá válik a helyzete.

Khuen-Héderváry a királynál.

(A politikai válság.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, június 20.

Khuen-Héderváry, a horvát bán a legújabb miniszterelnök-jelölt. A bán a király ma hosszabb ideig tartó kihallgatáson fogadta, azonban ezek a nélkül értek véget, hogy Khuen-Héderváry megbízatást kapott volna a kabinet-alakításra. Egy időben sűrű tárgyalások folytak a honvédelmi miniszter, a bán, a hadügyminiszter és a külügyminiszter között, ami már arra mutat, hogy illetékes körökben az engedmények fölött tanácskoznak.

A mai napnak legnevezetesebb eseménye a régi szabadelvűpárt tagjainak, Hieronymi Károly elnöklésével tartott értekezlete volt, a melyről külön, részletesen emlékezünk meg. A politikai körökben ezzel élénkebben foglalkoztak, mint Khuen-Héderváry kihallgatásával.

Egyébként a helyzet nincs közelebb a kibontakozáshoz. Khuen-Héderváry személye nem ellenszenves a pártok előtt, azonban engedmények nélkül neki is nehezen menne a kabinetalakítás. Egyelőre még az is kétséges, hogy vállalkozik rá.

A válság mai eseményeiről a következő távirati tudósításokat vesszük:

Khuen-Héderváry Bécsben.

Bécs, június 20.

Gróf Khuen-Héderváry horvát bán fél tízkor érkezett meg az osztrák fővárosba.

A pályaudvaron a közös pénzügyminiszter kiküldöttje, Schettina kormánytanácsos várakozott rá. Néhány üdvözlő szó váltása után Khuen-Héderváry kocsiba ült és elhajtattott a Sacher-fogadóhoz, onnan pedig rögtön a közös pénzügyminiszterium épületéhez, ahol fölkereste Kállay Benjámin.

A bán csak negyven rövid ideig, mintegy tíz percig időzött itt és aztán gyalog ment a Sacher-szállóba.

Itt már várakozott rá Fejérváry Géza honvédelmi miniszter. A bán és Fejérváry hosszasan tanácskoztak együtt.

Ekkor gróf Khuen-Héderváry még nem tudta, hogy a király hány órákor fogadja kihallgatáson. De Thallózy Lajos udvari tanácsos az imént küldött a bánnak egy ceruzával megírt sürgős levelet s előzetesen egy udvari futár járt Kállay Benjáminnal.

Báró Fejérváry Géza 11 óráig volt a bánnál és azután elhagyta a Sacher-szállót. Mikor leért a kapuhoz és meglátta az újságíróknak ott egybeverődött csoportját, köszönt és azt mondta:

— Hogy megfigyelnek mindent az urak!

Azzal a honvédelmi miniszter elhajtattott. Néhány perccel később lejött gróf Khuen-Héderváry is, frakkban, fekete nyakkendőben, hogy audienciára menjen.

Udvari magánfogad várakozott már rá. A bán elhajtattott a Burgba, ahol az ugynevezett Marschall-lépcsőn át vezették be a királyhoz.

Tizenegy óra 10 perc volt, mikor a bán bement az audienciára.

Az audienciával kapcsolatban regisztrálják is a királynak egy állítólagos mondasát, mely a krízisre vonatkozik.

— Minden áron és minden körülmény közt véget kell vetni a magyar válságnak!

Ebből arra is következtetnek, hogy a király most már hajlandó megadni engedményeket is, hogy a kibontakozást lehetővé tegye.

Hivatalos jelentések.

A Bud. Tud.-nak a következőket táviratozzák Bécsből:

Khuen-Héderváry gróf horvát bán, aki Tisza István gróf tegnapi kihallgatása után Bécsbe hivatott, ma délelőtt 9 órákor ide érkezett. A bán a délelőtti órákban Kállay Béni közös pénzügyminiszterrel és Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszterrel találkozott, mire délelőtti 11 órákor 6 Felsége kihallgatáson fogadta őt.

Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter ma itt is marad, hogy a közös hadügyminisztériumban folytassa az aktuális katonai kérdésekre vonatkozó tárgyalásokat.

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

Khuen-Héderváry gróf horvát bán ma délelőtt fél 10 órákor Bécsbe érkezett és a Sacher-szállóba hajtatott. A horvát bán közvetlenül megérkezése után a közös pénzügyminiszteriumba ment, a hol Kállay közös pénzügyminiszternél tett rövidebb látogatást. A pénzügyminiszteriumból Khuen-Héderváry gróf visszatért a szállóba, ahol már várta őt Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter, a kivel egy órányi tanácskozást folytatott. Khuen-Héderváry gróf 11 óra után a Burgba hajtatott, a hol őt 6 Felsége fél 12 órákor magánkihallgatáson fogadta.

A M. T. I. újabb jelentése a következőket közli:

Báró Fejérváry honvédelmi miniszter ma délelőtt 11 órákor a hadügyminiszteriumba ment, a hol Fitreich hadügyminiszterrel hosszasan konferált katonai ügyekben.

A király ma délben egy óráig tartó kihallgatáson fogadta Khuen-Héderváry gróf horvát bán, a ki azután a külügyminiszteriumba ment. Goluchowski gróf külügyminisztert nem találván ott, a közös pénzügyminiszteriumba hajtatott, a hol Kállay közös pénzügyminiszterrel értekezett.

Megbízatás nélkül.

Politikai tudósítónk Khuen-Héderváry audienciájáról a következőket jelenti:

A király ma hosszasan tárgyalt gróf Khuen-Héderváry bánnal, kétségtelenül a politikai helyzetről, a bán azonban késő estig nem kapott megbízatást a kabinetalakításra. Emellett azonban ma a miniszterelnök-jelöltek sorában Khuen-Héderváry gróf áll előtérben.

Egy késő éjjel Bécsből érkezett távirat szerint a hosszú ideig tartó magánkihallgatáson a döntés nem történt meg. Állítólag a bán nem volt még hajlandó elvállalni a megbízatást, ezt feltételekhez kötötte, melyek elsősorban katonai természetűek voltak.

Erre mutat az a körülmény, sűrű tárgyalások voltak Khuen-Héderváry és Fejérváry és Pitreich Henrik közös hadügyminiszter között.

Politikai körökben azt hiszik, hogy a katonai javaslatok ez idő szerinti felretételéről és a véderőtörvény revíziójának előkészítéséről volt szó.

A horvát bán megbízatásának híre különböző hatást keltett. A függetlenségi párt elhatározta, hogy a bán megbízatása esetén Kossuth Ferenc ismert határozati javaslatát, melyben a kibékítésre utat ajánlott s mely ma is a Ház asztalán fekszik, visszavonják, felveszik a küzdelmet Khuen-Héderváry ellen.

A koncessziók.

A N. Fr. Pr. írja a magyar politikai helyzetről:

A helyzet súlypontja most minden jel szerint Budapesten van és pedig a miatt, hogy a szabadelvű-párt tömörítése iránt folynak kísérletek, amiből olyan többség létezését akarják konstatálni, amelyből az új kormány megalakítandó volna.

Míg ezek a kísérletek folynak, melyek nyilvánvalólag valakinek az érdekében történnek, addig a hadsereg kérdésében leendő kedvezmények mértéke iránt is folynak tapogatózások; mert a Tisza-féle kísérlet kudarca után nincs már kétség az iránt, hogy minden következő miniszterelnöknek bizonyos koncessziót kell hazahoznia, és ugylátszik, a szabadelvű pártnak is szüksége van, hogy fennállása biztosítása végett felvesse az engedmények kérdését. Vezető katonai körökben, mint hírlik, nem akarnak belemenni a jelen katonai javaslatok átalakításába, és nem akarnak megelégedni a kisebb ujoncjutalékkal és Magyarország politikai köreiből sem hiányoznak hangok, melyek ilyen megoldástól óvnak.

Miután az ujoncjutalék felemelése szükségesnek bizonyult, a katonai javaslatok részbeni visszavonásának csak az a hatása volna, hogy a pusztító harc, mely megbuktatta a Széll-kabinetet, rövid idő alatt a tulajdonképpeni véderőtörvény tárgyalásával újból kitörne. A koncessziókat tehát más téren kell keresni, még pedig a nemzeti téren.

A krízis lefolyásával jó ismerős személyiség a következőket mondotta a koncessziókról:

— A király, a mikor Tisza gróf kísérlete sikertelenségét bejelentette, további elhatározásait a helyzet megoldását illetőleg magának tartotta fenn. A dolgok mai állása mellett a jövő miniszterelnök személyi kérdése teljesen háttérbe szorul fontos anyagi kérdések mellett, a melyeket meg kell oldani, ha a magyar válságot el akarjuk simítani. Főképp arról van szó, hogy lehet-e és milyen koncessziókat lehet adni a katonai javaslatokra vonatkozólag.

Ha lehetséges lesz ilyen koncessziókat találni, melyek az ellenzékét félig-meddig kielégítik, akkor megiehető mellékes, hogy hívják az új miniszterelnököket, aki a kisebbséggel megkötí a paktumot.

A helyzet a Tisza-epizód által semmiesetre sem javult és hétfőig most az eseményekben szünetet lehet várni. Ezt az időt arra fogja felhasználni Fejérváry báró, hogy a közös hadügyminiszteriummal az engedmények dolgában

értekeztek. A honvédelmi miniszter hosszasan tárgyalt Pittreich hadügyminiszterrel s a király ezekről a tárgyalásokról sürgős jelentéseket kér. Mielőtt az engedmények kérdését alaposan le nem tárgyalták, addig a magyar krízisben döntő fordulat nem is várható.

Ha történt meghívás Bécsbe, úgy annak pusztán informatív jellege van.

A „koncesszió” szót nem szabad félreérteni. Ezalatt nem szabad első sorban a nemzeti engedményeket érteni, hanem csak a katonai javaslatok anyagi módosítását. De mindezeknél a kérdéseknél olyan fontos katonai szempontok jönnek tekintetbe, hogy ennek vagy annak a tervnek keresztül vagy keresztül nem vihetősége felől nem szabad elsiegett véleményt mondani. A helyzet talán még se olyan súlyos, mint általánosan hiszik, különösen nem súlyos abban az esetben, ha a hadügyminiszterrel folytatott tárgyalások eredményre vezetnek.

Bizonytalanság.

A „Pester Lloyd” holnap reggel megjelenő száma közli: Bécsből érkezett jelentés szerint a Khuen-Héderváry kombináció első napja döntés nélkül mult el. A sok kihallgatás, audiencia dacára O felsége végleg nem határozott. Este Schönbrunnba hajtatott, anélkül, hogy Khuen-Héderváryt kabinetalakítással megbízta volna.

Széchenyi Gyula gróf, a király személye körüli miniszter dejeneur-jén részt vettek Fejérváry báró és Khuen-Héderváry gróf. Innen elmentek a külügyminiszteriumba, majd Körber dr. miniszterelnökhöz. Értekeztek még egyszer Pittreich hadügyminiszterrel, azután a bán Goluchowszkyhoz, Körber pedig a királyhoz ment. Khuen-Héderváry délután 4 órakor Goluchowszkytól a királyhoz ment s ott maradt 5 óráig. Hat órakor dinée volt Kállay közös pénzügyminiszternél.

Ezek a külső körülmények azt mutatják, hogy a hadügyminiszteriumban még nem jutottak megállapodásra az engedményekre vonatkozólag.

A katonai javaslatok visszavonása azért ütközik nehézségekbe, mert az osztrák képviselőház már törvényre emelte a javaslatokat.

A szabadelvű pártban.

A szabadelvű párt ma este rendkívül élénk képet nyújtott. A régi szabadelvűek értekezlete rendkívül nagy hatást gyakorolt a párt többi elemeire, a kik a ma este folyamán rendkívül tartózkodóan viselkedtek és a háttérben tartózkodtak.

Ezeket meglepte és kinosan érintette nem annyira az értekezleten jelen voltak száma, hanem az, hogy az értekezleten a párt legtekintélyesebb, súlyt képviselő tagjai mind megjelentek. Az is tudvalevő, hogy a kormány tagjai, bár az értekezlettől távol maradtak, a régi szabadelvűpártiakkal értenek egyet.

Az est folyamán tett kijelentések szerint a szabadelvű párt személyi kérdésekben nem tesz ellenvetést és Khuen-Héderváryt, ha elfogadja azon feltételeket, a melyeket a mai értekezlet megállapított, akceptálni fogja.

Az ellenzék Fejérváry ellen.

Az ellenzék köreiben ma este tanácskoztak Khuen-Héderváry megbízatása felől. Értekezletet tartottak, a melyen az ellenzék összes frakciói képviseltették magukat.

Az értekezleten elhatározták, hogy holnapra a Ház elnökségéhez betérjesztést intéznek az iránt, hogy a Házat sürgősen hívják össze, mivel a krízis sokáig elhúzódik.

Az ellenzéki pártok ezután elhatározták, hogy Fejérváry ellen állást foglalnak oly képen, hogy az új kabinetben való részvétele esetén a békés kibontakozásnak minden módja elé akadályt gördítenek.

Politika és utitáska.

Zágrábból jelentik, hogy Khuen-Héderváry horvát bán neje három nappal ezelőtt, mint minden évben, most is Nustar nevű birtokára utazott nyári tartózkodásra. Sokat beszélnek arról, hogy a báné jó ismerőseitől látható megindultság között a következő szavakkal bucsuzott el:

— A soha viszont nem látásra!

Feltűnt, hogy a grófné ezuttal 26 utitáskát vitt magával, míg rendesen, mikor Zágrábot nyaranta elhagyta, csak öt vagy hat táskát szokott magával vinni. Nustarban csak három napig tartózkodott Khuen grófné s aztán gyermekeivel Budapestre utazott.

A bán előterjesztése.

Bécsből, az éjjeli órákban jelentik a P. Lloydnak: A bán holnap reggel, a midőn a királynál audiencián megjelenik, ki fogja jelenteni, hogy megbízást a kabinetalakításra egyelőre nem vállalhat, mivel Magyarország politikai viszonyait husz év óta, a mióta Horvát-Szlavonország bánja, nem kísérelheti kellő figyelemmel. A bán tehát általános jellegű előterjesztést fog tenni a felségnek, s ha azok a király jóváhagyását elnyerik, a bán még holnap Budapestre utazik, hogy ott tájékozódjék a politikai pártok magatartása és azon fogadtatás iránt, a melylyel az ő jelöltsége találkozónak. Nincs kizárva, hogy kedvező fogadtatás esetén a bán mégis vállalkozik a kabinetalakításra.

A nőipariskola kiállítása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 20.

A Hasszinger-utcai „Városi női ipariskola” helyiségeiben hétfőn délelőtt kilenc órakor nyílik meg a növendékek szokásos kézimunkakiállítása, mely elé nemcsak a szülők tekintenek nagy érdeklődéssel, hanem mindazok, akik kézimunkákkal és festéssel foglalkoznak.

Az érdekes kiállítás munkálatait még csak holnap fejezik be, most rakogatják el az asztalokon és állványokon a gyönyörű kézimunkákat, melyeket megtekinteni élvezet.

Osszesen három terem foglal el a kiállítás, kettőben kézimunka és egy teremben festések lesznek. Külön állítják ki az elemi iskolák kézimunkáit osztályok szerint csoportosítva, és külön az ipariskolai növendékekét.

A kézimunkakiállítás az idén kiválóan érdekes lesz, mert a kézimunkák terén most felszínre került modern irányzat a kiállításon is érvényesülni fog. A kézimunkákból nagyon szép dolgok lesznek láthatók fehérneműekben, fehér himzésekben, színes himzésekben, tüfésésben.

Figyelemre érdemes csoportja lesz a kiállításnak a szmirna és gobelin munkák.

A betűhímzés, melyre az iskola alsóbb osztályaiban nagy súlyt fektetnek, szintén számos munkával van képviselve. A harmadik terem-

ben a festések lesznek láthatók. Itt is szép dolgokat fognak kiállítani úgy az akvarell, mint a pasztell és olajfestészet köréből. Különösen csinosak azok a napernyők, tü- és divánpárnák, melyekre kiváló szorgalommal és ügyességgel festettek a növendékek.

Érdemes megemlíteni, hogy az iskola úgy a kézimunka, mint a festőmunka minták egy részét az országos iparművészeti muzeum igazgatóságától kapja.

Ezek a minták bizonyos rendszer szerint vannak egybeállítva, s tekintettel van az izlés fejlesztésére. Az iskola különben is nagy súlyt fektet az izlés nemesítésére és hogy e tekintetben jelentős sikereket ért el, azt bizonyítani fogja a hétfőn megnyíló kiállítás.

Az aradi kereskedő-tanonciskola.

(Beszámoló egy esztendőről.)

Arad, június 20.

Az elmúlt évben különösen sok szó esett a kereskedői tanoncoktatásról, annak hátrányairól és fogyatékosságairól. Az aradvárosi kereskedői tanonciskolának az elmúlt tanévről kiadott értesítője, amely ma jutott kezünkhez, sok érdekes adattal világít e bajokra, s ezért nem lesz érdektelen ez értesítővel bővebben foglalkoznunk.

Az értesítő elején maga a tanonciskolának igazgatója: Kovács Vince szól azokról a körülményekről, amelyek a magyar értelmiséget a kereskedői pályára iránt való idegenkedésre indítják. Érdekes részei a cikknek a következő sorok:

Csodálatos jelenség, de valóban úgy van, hogy még a kereskedő, iparos embernek is folyton-folyvást csak az jár az eszébe, (ha a fia csak a legközszerű sikerrel is végzi el a polgári, vagy középiskolát) hogy fiából mérnököt, ügyvédet, tisztviselőt, vagy legalább írnokot: szóval „urat” neveljen. Mennyivel más képpen van ez más művelt nemzeteknél: Ott apáról fiura, unokára, dédunokára marad az üzlet, a műhely. Minálunk a jobb módú kereskedő fia, tisztelet a kevés kivételnek, lenézi azon osztály tagjait, melyhez atyja is tartozik és fennen beszél kortársaival, akik kereskedők, iparosok. Ezek megdönthetetlen igazságok, amelyeket első sorban csakis a jobb módú kereskedők, azután pedig az iskolák tanárai, tanítói dönthetnek meg, illetőleg változtathatnak meg.

Kérdem, miért nevelje a tisztviselő, az ügyvéd, a birtokot fiát kereskedőnek, mikor mindennap látjuk, hogy a tisztességes hírnévvel bíró önálló, szilárd alapokon nyugvó üzlettel rendelkező kereskedő fia ügyvédnek, mérnöknek vagy legalább is havi 40 korona fizetéssel bíró banktisztviselőnek készülnek?

Ugy vélem, ez beteges, sőt veszedelmes állapot. Mert ha mindenki kicsinylőleg gondolkozik is az én kenyérkereseti foglalkozásomról, de nekem nem szabad azt — cselekedteim által — diszkreditálni; az elfogult és sokszor tudatlan kicsinylőknek igazat adni. Igaz, hogy vannak olyan — fájdalom csak kivételes — kereskedőcsaládok, melyek felülemelkednek a köznapias, szürke gondolkodáson és gyermekeiket kereskedőkké nevelik. Az ilyen családok valóban nagy szolgálatot tesznek a magyar kereskedelem fejlődésének és egész közgazdasági életünknek. Vajha minél előbb elérkeznek azon idő, mikor a kereskedők és az egész művelt társadalom kellően megbecsülné a kereskedelmet és annak éltető lelkét: a tisztességes, művelt és szorgalmas magyar érzésű kereskedőt!

A jelentés megvilágítja, hogy mily előismerettel lépnek a legtöbben a kereskedőtanulók az iskola 168 tanulója közül 97 csak elemi iskolát végzett; előzőleg a polgári iskolába járt 57, gimnáziumba vagy reáliskolába 14.

Szakmaszerint legtöbben vannak a divatáru kereskedők: 62, azután a fűszerkereskedőtanoncok: 58.

sodszor pedig, mert ki akarják kerülni a fölsőleges utazást a törvényszékekhez, vizsgálóbíróhoz és más egyéb hatóságokhoz.

Ezen az állapoton segít az 1886. évi XXV. t. c. 10. szakasza, mely így szól:

Ha egyes községekben, vagy vidékekben az elszegényedés általánosan mutatkozik, és gyanúk merülnek fel az iránt, hogy azt az elharapózott uzsora okozza, vagy más jelek az uzsora elharapózására mutatnak, a közigazgatási bizottság az ügy állást megvizsgálhatja, s ha a gyanút alaposnak találja, az igazságügyminiszterhez indokolt felterjesztést intéz, aki annak alapján az eljárást hivatalból elrendelheti.

Ezen rendelkezést azonban az igazságügyminiszter az okok megszűntével és a közigazgatási bizottság meghallgatása után visszavonhatja; visszavonó rennelete azonban a már megindított ügyek befejezését nem akadályozhatja.

Szóval ez a homályos fogalmazású törvény szakasz azt mondja, hogy az igazságügyminiszter egyes vidékre elrendelheti, miszerint az uzsora vétségek hivatalból legyenek üldözendők.

Ezt a szakaszt léptette életbe *Plósz Sándor* a nagyhalmagy és borsossebi járások területére.

Nagyhalmagyai tudósítónk jelentése szerint a járásbírók, csendőrkirendeltségek, szolgabírói hivatalok és a községi előjáróságok az aradi ügyészségtől már meg is kapták az értesítést, hogy ezentul minden uzsorát a *hatóságok* kell feljelentenie.

Érdekes, hogy a két járásban a leghírhedtebb uzsorás a *bogyosdi gör. kel. egyház*, mint erkölcsi testület, mely már egyes falvakat juttatott koldusbotra. Buzával kereskedik ez a testület, melynek olyan hatalmas gabona alapja gyűlt össze, hogy bátran kiállja a versenyt egyik-másik gabona nagykereskedő raktárával. Es ezt a nagy gabona alapot az egyház a szegény nép verejtékéből gyűjtötte össze.

Különös, hogy az egyháznak illetően, az Isten szolgálatával egyáltalán össze nem függő tevékenysége a felsőbb egyházi hatóságok figyelmét eddig elkerülte.

Az Aradi Nemzeti Szövetség és a D. M. K. E.

(Arad és Szeged.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, június 20.

Az Aradi Nemzeti Szövetség elnöksége, a melyhez a Délvidéki Magyar Közművelődési Egyesület szegedi szervező bizottsága felhívását megküldötte, a mint értesülünk, a temesvári szövetséghez hasonlóan, állást foglalt az ellen, s kimondta, hogy az akciót nem támogatja.

A Szövetség ezt azzal indokolja, hogy a célokat, a melyekért a D. M. K. E.-t alapítják, bevonni óhajtván az egész Délmagyarországot, a kellő megerősítés, a társadalom érdeklődésének felkeltése mellett, teljesítik az egyes központokon alakult Nemzeti Szövetségek, mint a temesvári és az aradi szövetség, s ha a D. M. K. E. a maga propagandájának terjesztésével a szövetségek főnállását veszélyeztetné, az határozottan ártalmára lenne a magyarság ügyének. A Szövetségnek még az az álláspontja, hogy a nemzetiségek ellen való kulturharc, a mely a D. M. K. E. programjában van, nem terjeszthető oly eredménnyel a szinmagyar vidék központjából, mint Arad, vagy Temesvárról, a hol mint gócepontról közvetlenül figyelemmel kísérik a román, vagy pángermán törekvéseket.

Bizonyos, hogy a szövetség álláspontja jogosult, de az is áll, hogy a megerősítésre rá

szorul, s azt meg is érdemli például az aradi Nemzeti Szövetség. Egyes irányokban, mint aminő a munkások nevelése, dicséretes eredményt mutathat fel, más oldalon pedig pang a munkássága; azonban kevésbé szolgálhatta eddig azt a célt, melyet a Délvidéki Közművelődési Egyesület vett programjába: a nemzeti törekvésekkel szemben a magyar kultúrának terjesztését.

Az aradi Nemzeti Szövetség legelső igazgatósági ülésén megfogják vitatni az állásfoglalás ügyét.

Az aradi Nemzeti Szövetség vezetősége a nagyjelentőségű munka közepette szokásos működését nem csökkentette. A tanév végén nem feledkezett meg a tanulók jutalmazásáról. Az iparos tanonc iskola, a ségai elemi és a polgári fiú-iskola azon idegen ajku növendékei között, kik a magyar nyelvben a legszebb eredményt mutatták be, könyveket oszt ki.

A vashidak bonyodalmai.

(Kérvény a Hajó- és Halász-utcák mellett. — A régi hidak jövedelmezősége. — Nem kell gyaloghíd. — Kétféle terv. — A fahid roskadozik.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, június 20.

A város tanácsának mai ülésén egész seereg hid kérdés került tárgyalás alá. Első helyen említjük meg ezek közül azt, hogy a tanácshoz kérvény érkezett be, amelyben „*Domány József és társai*” azt javasolják a tanácsnak, hogy az új vashidat ne Ujarad főutcájának tengelyébe, hanem vagy a Hajó, vagy a Halász utca folytatásaként építsék fel. Ezt a kérvényt a törvényhatósági-bizottság következő tagjai írták alá: Dományi József, Magyarai Ferenc, Marek Samu, Lukácsi Lajos, Reicher Ferenc, Lengyel Tivadar, Lengyel Frigyes, Kneffel Lajos, Bonts Döme, Szalay Károly, Verbos Ádám, Andrányi Károly, Maresch Gyula, Ottenberg Tivadar, Wallfisch Ármin, Lusztig Ármin, Assael József, Blaskovics Antal.

A kérelemnek két része van. Az első a vashid tervezett irányának a Hajó, illetőleg a Halász-utca folytatásába való áthelyezése, a másik pedig az a javaslat, hogy a város egyelőre ne építse fel a várba vezető gyaloghídat, hanem tartsa fent a jelenlegi várba vezető fahidat.

A két indítvány közül az elsőt avval indokolják a kérvényezők, hogy miután akár a Hajó, akár a Halász-utca végénél a Maros folyó keskenyebb, mint Ujarad főutcájának irányában, ennél fogva a hid hosszából egy-harmad részt meg lehetne takarítani. A Maros folyó baloldalán a hid a Biró-féle teleknél végződnek, s ezt a területet a Biró-család előzékenységre számítva, olcsón lehetne kisajátítani; itt nincs új védőtöltés emelésére szükség, mert e helyen a töltés közvetlenül a folyó partján húzódik végig s előnynek tartják még azt is, hogy a vasúti vágány egészen az utcáknál vezet el a szalmapapír gyárhoz. Végül kilátásba helyezik a városnak, hogy a Hajó-utcai lakosok, ha a hidhoz vezető út keskenynek találtnék, hajlandók lesznek három-négy méter szélességű területet ingyen átengedni a városnak.

Mindezekkel azt igyekeznek kimutatni a kérvényezők, hogy a vashid ideépítése jóval kevesebb költséggel járna.

Második javaslatuk, mint említettük az, hogy a város egyelőre ne építsen külön gyaloghídat a városháza, se az Eötvös-utca irányába, hanem renováltassa és tartsa fent a mostani fahidat, mely a várhoz való közlekedésre megfelel. Idővel kevesebb megterheléssel lehet

majd ugyanazon a helyen egy könnyebb vashidat emelni erre a célra.

Nem valószínű, hogy e kérvény elérné a célját, miután annak technikai szempontok ellentmondanak. A Hajó utca például mintegy öt méterrel mélyebben fekszik, mint amilyen magasra a hid feljáratát kellene helyezni, ez azt jelenti, hogy a Hajó-utcát annyira fel kellene tölteni, hogy a part-hoz közel eső házak kéménye sem látszanék ki — eltekintve attól, hogy ilyenformán az utca még akkor is szűk volna hidhoz vezető utnak, ha az ingyen kilátásba helyezett 3—4 méternyi szélesítést megtennék.

A tanács ezen akadályok dacára megbízta a mérnöki hivatalt, hogy e javaslatban foglaltak szerint is készítsen tervet a hidakról s hozzá számvetést is dolgozzon ki.

A mai tanácsülésnek bemutatták a pénzügyigazgatóság egy átiratát, amely a jelenlegi híd és révátkelési jog jövedelmét mutatja ki. E szerint a múlt évben a híd és a rév negyvennégy-negyvenöt ezer koronát jövedelmezett az államnak. A tanács tudomásul vette a kimutatót, addig azonban semmi intézkedést nem tesz, míg a mérnöki hivatal munkájával el nem készül. Ha ez megtörtént, a hidügyi és pénzügyi bizottságok elé fogják vinni az ügyet.

A tanács által a múlt heti közgyűlésen keresztül hajszolt határidő kitolásból, mely a minisztertől november 15 ig halasztást kér a hidépítés kötelezettségének elfogadásáról szóló nyilatkozat megtételére, aligha lesz valami. A jelenlegi fahid ugyanis megint roskadozik s átalakításra van szükség, még pedig körülbelül 40.000 korona költséggel. Hozzájárul ehhez még az is, hogy az átalakításoknak olyan nagymértetűnek kell lenniük, hogy a tél beállta előtt legalább három hónappal meg kell kezdeni a munkát, ez a terminus pedig körülbelül szeptember 15-re esik. Ezen túl tehát a miniszter haladékat aligha fog adni.

SPORT.

+ **Kerékpáros verseny.** Az aradi „Meteor” kerékpár-klub holnap, vasárnap délután három órakor háziversenyt rendez a nagyváradi országoton. A verseny három számból áll:

I. **Kezdők versenye**, távolság 8 kilométer, díj: elsőnek ezüst, másodiknak bronz érem.

II. **Főverseny**, távolság 10 km-t. díj: elsőnek nagy ezüst, másodiknak kis ezüst, harmadiknak bronz érem.

III. **Vigasz verseny**, távolság 2 kilométer, díj: elsőnek ezüst, másodiknak bronz érem.

Nevezési tét: két korona. A versenyre a M. K. Sz. verseny szabályai mérvadók. A verseny zsűrije: Elnök: Farkas Abrahám. Tagok: Faragó Béla és Hammer Vilmos. Titkár: Reich Jakab. Időmérők: Ascher Ferenc és Bloch L. Indítók: Borlodán G. és Kadelburger E. Orvos: Dr. Keppich Jakab. A zsűri ítélete nem fellebezhető meg.

A versenyre neveztek: Rodler Géza, Duffner János, Rottenbacher Nándor, Kleindl Mátyás, Rigó (állnév), Kondor (állnév), Bloch Alfréd, városi (állnév), Kubát Zoltán, ifj. Gálfi Rezső. A versenyzők délután két órakor indulnak el a Vass-kávéháztól, vendégeket szívesen lát a klub.

+ **Az arad-hegyvidéki turista egyesület** június hó 28-án, délelőtt 11 órakor az arad-csanádi egyesült vasutak igazgatósági gyűléstermében (csanádi-palota II. em.) tartja évi rendes közgyűlést, ezuttal tekintet nélkül a tagok számára. A június 7-én tartott választmányi ülés a már közzétett tárgysorozatra az alapszabályok módosítását is felvette. Tekintve a tárgy fontosságát, a tagoknak minél nagyobb számban való megjelenését kéri az elnökség.

+ **Kerékpárosok kirándulása.** Az Aradi Kerékpár Klub holnap, vasárnap délután Zimánd-Ujfalura rendez kirándulást. Indulás délután 2 órakor a városligetből.

+ **A tornaegylet kirándulása.** Az Aradi Tornaegylet-nek folyó hó 28-án és 29-én

Brassóba és Sinajába rendezendő kirándulásban résztvevni óhajtó urakat fölkeri a tornaegyesület elnöksége, hogy a határ átkelési igazolványoknak a kellő időben való beszerzése végett vasárnap, este 6 és 7 óra között a lyceumi tornacsarnokban okvetlenül jelentkezzenek. Az elnökség.

Gyilkosság helyett öngyilkosság.

(Négy lövés egy házaspárra.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 20.

Négy revolverlövés, mely egy házaspár életének kioltására volt szánva óriási konsternációt keltett ma éjszaka a Választó-utcában. Egy hatvannégy éves öreg ember szinte érthetetlen okokból két embert akart meggyilkolni s talán abban a reményben, hogy tette sikerült s hogy következményei elől meneküljön, vagy talán félve kiszemelt áldozatainak bosszujától önmaga ellen fordította a fegyvert: elbujt a háza kertjének legtávolabb eső sarkába s ott agyonlőtte magát, meghalt.

A revolver lövések s az ezek nyomában járó vérengzés nagy ijedelmet okozott a környéken, száz meg száz ember gyült össze a gyilkosság színhelyén a lövések elől menekülő, megsebesített házaspár kétségbeesett segélykiáltásaira.

A vérengzés hőse egy különös külsejénél fogva általánosan ismert aradi ember: Hodoba János hatvannégy éves nyugalmazott katonai börtönfelügyelő, aki az utcán állandóan kopott katonai profósz uniformisban járt, bluzán egy réz s egy arany éremmel. A bajusztalan, borotvált képű öreg ember támaszkodva járkált az utcán, alig van aradi ember, aki ne ismerte volna.

Az öreg Hodobának választó-utca 7. számú házában egy szoba és konyhából álló lakást bérel Keller György suszter. Keller és a felesége ma este tíz óra tájban a konyhában az asztalnál ülve beszélgettek vacsora után. A konyha üvegajtója az udvarra nyílik s bent az asztalon lámpa égett. Eközben a konyha üvegajtóját egy golyó furta át s anélkül, hogy az asztalnál ülők közül valakit megsértett volna, az ajtóval szemben lévő falba fúródott. Keller, akinek a lövés szánva volt, nagyot hall, fogalma sem volt arról, hogy a konyhába belőttek, azt gondolta, hogy leesett valami s körül nézett a szobában. Ekkor vette észre, hogy a konyhaajtó ablaka lyukas s hogy a golyó nyoma látszik a zöldre festett falon, melynek vakolatát egy ötkoronás nagyságban levitte.

Ekkor kaptak észhez s a rémület pillanatában az ajtón akartak kimenekülni a konyhából. Ebben a pillanatban azonban még egy lövés dördült el s egy második golyó furta át a konyhaajtót. Ez a lövés Keller fejét találta, a sérülés azonban nem volt olyan jelentékeny, hogy a nagy ijedtségben akár Keller, akár a felesége észrevették volna.

Az asszonynak ekkor mentő gondolata támadt: öklével kiütötte a konyha ablakát s azon mindketten kiugrottak az utcára. Készen leugrott az ablakból, mikor a harmadik lövés is eldördült. Ez már nem talált nyitott ablakon keresztül az utcában veszt el.

Keller és a felesége sikoltozva rohantak át a szemben lévő 49-ik számú házba, s ott Thüringer Ferencnél elrejtöztek, hogy üldözőjük esetleg fel ne találhassa őket. Kiből a házból két iparos-segéd a rendőrséghez futott, honnan Rimanóczy rendőrtiszt és Gajda detektív, majd Green Nándor főkapitány-helyettes, dr. Tisek Mór főorvos, Szepekovszky rendőrtiszt, utóbb pedig dr. Meszlényi Antal kir. ügyész mentek ki a választó-utcába. A főorvos bekötözte Keller sebeit, mely a fej hátulsó részén, a tarkó felett van s épen nem súlyos.

A rendőrség emberei ekkor átmentek a 7-ik számú házba, ahol a lövöldözések történtek, az öreg Hodobát azonban sehol sem találták. Tüvé tették érte az éjszaka sötétjében az egész házat, míg végre Gajda detektív, aki egyik kezében elővigyázatosságból revolverrel, a másikban lámpával kereste a gyilkost, a kert legtávolabb sarkában, a földön, bokrok közt fekvő holtan találta meg Hodobát. Melleől patakzott a vér, kezében görcsösen fogta a revolvért, melynek hat töltéséből négy hiányzott.

Ebből kétségtelenül meg lehetett állapítani, hogy a három lövést Hodoba intézte Keller Györgyre és a feleségére s azután maga ellen fordította a fegyvert. Szíven lőtte magát s azonnal meghalt. A golyó a baloldali 4 és 5-ik borda között a szívet furta át. A holttest balkezeiben csibuk-pipa volt, melyben a dohány még égett.

A holttestet a kertből bevitték a lakásba, megvetett ágyra tették s letakarták. Az ügyész és a rendőrtisztek megkezdték a kihallgatásokat, jegyzőkönyvet vettek fel s éjjel után 1 óra tájban elcsendesedett az utca.

A környéken lakók Hodobát a három lövés elhangzása után a padlásra látták felmenni, úgy látszik, hogy első pillanatban el akarta rejteni magát, nincs azonban kizárva az sem, hogy ott fel akarta akasztani magát. Az a verzió is kering, hogy felakarta a házat gyújtani, de — bár a padláson félig elperzselt zsendelyek láthatók — nincs ok feltételezni, hogy miért akarta volna Hodoba a saját házat felgyújtani.

A vérengzés oka teljes határozottsággal nincs megállapítva. Állítólag a következő eset miatt követte el Hodoba tettét: Keller a május havi házbért Hodoba feleségének fizette ki s az asszony a pénzt nem az urának, hanem titokban a fiának adta s Hodobának erről mit sem szólt, de megkérte Kelleréket is, hogy el ne árulják a dolgot az urának, inkább vállalják magukra azt, hogy adósok, ő majd idejére összezsínálja a fiának adott pénzt. Hodoba azonban erélyesen követelte lakóitól a tudtán kívül már kifizetett házbért, sőt be is perelte ezeket s pénteken lett volna a tárgyalás.

Kellerék sürgették Hodobánét, hogy péntekig adja át az urának a házbért, különben ők felfedezik a dolgot. Hodoba azonban nem akart várni, állítólag ki is jelentette volt, hogy majd itélkezni fog ő maga még péntek előtt. Állítólag ez lett volna az itélkezés. A rendőrség még folytatja ez irányban is a vizsgálatot.

HIREK.

Rajztanítói tanfolyam Aradon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 20.

Az országos iparoktatási főigazgató intézkedése folytán hét hétre terjedő rajztanítói tanfolyam nyílik meg hétfőn Aradon.

A tanfolyam középiskolai, polgári iskolai tanárokat, vagy tanítókat van hivatva kiképezni arra, hogy az iparos tanonciskolákban rajztanítók lehessenek. Rendesen az ipari szakiskolák székelyeinek szervezik e tanfolyamokat; Aradon az ideán lesz az első ilyen tanfolyam.

A rajztanítói tanfolyam a fa- és fémipariskolában, hétfő reggel hét órakor nyílik meg. A tanfolyam vezetője Nesnera Aladár, a fa- és fémipariskola igazgatója, tanára: Béni Odön ipariskolai tanár.

Hét hétig tart a tanfolyam, a melyre hasonló vidéki — az ország minden részéből való — középiskolai, polgári iskolai tanár és tanító, s hat aradi tanár vétetett föl. Az aradiak: Matuzsik Márton, Szathmáry István, Fischer Antal, Ferch Odön, Kőmives József, Csirák Márton.

A vidéki tanárok a polgári iskolában laknak. Elszállásolásuk és elátásuk gondját Kovács Vince vállalta magára, a ki a polgári iskolában külön ét- és hálótermet rendeztetett be.

A tanfolyam bezárására Aradra jön Martonyi Márton országos iparoktatási főigazgató. A megnyitásra is várták, azonban a fővárosi szakiskolákban folyó képesítő vizsgák most minden idejét lekötik.

Az új templom keresztje.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 20.

A minorita templom építésének jelentős részéhez jutnak el a közeli napokban. Felteszik a kupola-torony hegyébe a templom szimbolikus jelvényét: a kettős keresztet.

A kupolának hatalmas díszül fog szolgálni ez a kereszt, melynek magassága 3 méter 60 centiméter. A gömb, amelyből kiemelkedik 1 méter 20 centiméter. Tehát együtt közel öt méter a gömb és kereszt.

A keresztet Kohn József bádógos készítette. Az anyaga vörös réz, belül vas cső vonal végig. A vörösréz arannyal van bevonva. Hogy az arany csillogása állandó legyen, a keresztet tűzaranyozással látták el. Ezt a munkát Budapesten végezték öt héten keresztül. Nagy összeget áldoztak rá, s Csák Cirják dr. rendfőnök személyesen is felutazott ez ügyben a fővárosba. A cél az volt, hogy az aranyozás hosszú időre szóljon, s ezt el is érték, mert a tűzaranyozás évszázadokig is eltart.

A keresztet a jövő hét folyamán szállítják Aradra, s e hó 21-én, hétfőn vagy 22-én kedden erősítik a kupolára. Ez alkalommal valószínűleg szűkebbkörű ünnepélyt is rendeznek, mint ahogy ez szokás a kereszt feltételénél.

Ha a kereszt a helyén áll, fokozott erővel látnak neki a kupola építésének, s ezzel előreláthatólag, július hónap végéig el is készülnek.

— Arad konverziója. Arad tanácsa a város kölcsön-tartozásainak konvertálásával régebbi idő óta foglalkozván, megkeresést küldött az ország nagyobb városaihoz, felvilágosítást kérve arról, hogy azok milyen feltételek mellett vették fel kölcsöneiket. Egyben átiratához mellékelt Aradváros a vagyoni helyzetet feltüntető kimutatást, melyből megtudjuk, hogy tartozásai 5.952.317 koronát tesznek ki. A megkeresett városok közül Nagyvárad csak a múlt évben

konvertálta tartozásait s az innen küldendő felvilágosításokból tanulhat az aradi magisztrátus.

— **A horvát ellenzék passzivitása.** Záróbból táviratozzák: A horvát tartománygyűlésen ma ismétlődtek a botrányok. A gyűlés elején Erdődy gróf visszautasította és megcáfolta a róla terjesztett híreket. Starcsevics dr. védekezett ezután az ellen, mintha az ellenzéki pártok viszálykodásáról szóló híreket ők terjesztenék. Brescsenski a baloldal nevében kijelentette, hogy a statárium kihirdetése és az erőszakosságok egyéb nevei mellett nem akarnak a mai rendszer bűnrészeséivé lenni, s ezért nem vesznek részt tartománygyűlés tárgyalásain. Ezen kijelentés után az egész baloldal testületileg elhagyta a termet, a mi nagy feltűnést keltett.

— **A menyházai fürdővonatok.** Az arad-csanádi egyesült vasutak forgalmi osztálya a menyházai fürdővonatok forgalomba helyezéséről, továbbá a menetrendben életbelépő egyéb változásról a következő értesítést teszi közzé:

Folyó év július hó 1-től kezdve Borossebes és Menyháza között a fürdő idény tartamáig, azaz szeptember hó 15-éig az ez idő szerint közlekedő 612. és 613. számú vonatokon kívül a 611. és 614. számú személyszállító vonatok is naponta közlekedni fognak. Ezen vonatok közlekedése által az Arad-ról déli 12 óra 06 perckor induló 112. számú és délelőtti 11 órakor Arad-ra érkező 111. sz. egyes vonatokhoz csatlakozás létesítetik. A 614. sz. vonat Borossebes-ből naponta délután 4 órakor indul és Menyháza-ra d. u. 5 óra 22 perckor érkezik, — míg a 611. sz. vonat Menyházáról reggel 6 óra 09 perckor indul és Borossebesbe 7 óra 20 perckor érkezik meg.

E két vonat bevezetésén kívül, ugyancsak július hó 1-től kezdve naponta közlekedő 148. sz. tehervonatunkat Ujszentanna-Pankota között tisztán III. osztályú utasok részére (a szállómunkásokra való tekintettel) személyszállítással fogjuk közlekedtetni. A 148. sz. tehervonat Ujszentannáról reggel 5 óra 03 perckor indul s Pankotára reggel 6 óra 12 perckor érkezik meg.

— **Erdős Renée.** Az újabb irodalomnak érdekes alakja időzik ez idő szerint Aradon. Erdős Renée, az erős tehetségű írónő, a kinek versei, új irányu, mesterkéletlen költészete egy csapásra meghódították a kritikát s a kinek a prózairás terén is jelentős sikerei vannak. Erdős Renée ma érkezett Aradra, hogy itt néhány napot töltsön rokonainál, Erdős Ignác városi állatorvos családjának körében.

— **A hitközségi választások.** Az aradi zsidó hitközség holnapi választásaira vonatkozólag a következő nyilatkozat közlésére kértünk fel:

Nyilatkozat.

A „Függetlenség” f. hó 19-iki számában azt olvastam, hogy az aradi izr. hitközségnél betöltendő elnök és elnök-helyettesi állások tekintetében f. hó 18-án megtartott jelölő értekezleten az elnökhelyettesi állásra én lettem kijelölve, de az „Aradi Közlöny” és az „Arad és Vidéke” ugyanazon napon megjelent számaiban foglalt tudósítás szerint az említett értekezlet engem nem jelölt az elnökhelyettesi állásra. Távol lévén Aradról, az értekezleten történtekről hiteles értesülést nem szerezhettem. Az „Arad és Vidéke” mai számában azonban a legill. tőkeesebb egyéniség, az illető értekezlet tisztelt elnöke határozottan konstatálja jelöltetésemet és így — amit eddig nem tehettem — azt most már kétségtelen tényként kell és lehet elfogadnom.

Oszinte hálával veszek tudomást arról, hogy a hitközségi tagok egy tekintélyes része és a jelölő értekezleten résztvettek többsége engem jelölt újból a hitközség elnökhelyettesi állásra és ezen tényben ez állásban eddig kifejtett működésem helyeslő elismerését találom. A midőn őszinte hálát mondok a felém forduló kitüntető bizalomért, tisztelettel értesítem

jóakaró barátainkat és a hitközség azon igen tisztelt tagjait, kik szavazatukkal engem megtisztelni szándékoznak, miszerint sem a jelölést, sem megválasztásom esetében az állást el nem fogadhatom, mivel változott viszonyaim folytán ezután igen gyakran távol kell lennem Aradról és így nem volnék többé azon helyzetben, hogy az elnökhelyettesi állással egybekötött feladatnak kellő módon megfelelhessenek. Hitközségünk békéje és erkölcsi érdekei szempontjából kérem tehát összes barátainkat, miszerint a reám való szavazástól elállani sziveskedjenek. Kovaszinc, 1903. június 20-án.

Tisztelettel
Kohn S. N.

— **Réthy László Oroszországban.** Réthy László dr. az aradi származású jeles tudós a Nemzeti Múzeum numizmatikai osztályának őre, a Nemzeti Múzeum megbízásából négy heti tanulmányuton volt Oroszországban s érkezett haza Budapestre. Sok érdekes magyar műkincset, történelmi vonatkozású tárgyat látott a különféle muzeumokban gyűjteményekben, amelyekből terjedelmes nagy munkát fog kiadni Moszkvában a Kremiben van a legnagyobb gyűjtemény a szabadságharci honvédezsziókból. Hatvanhárom magyar honvédezszió van itt elhelyezve gondos őrizet és kezelés mellett. Külön teremben őrizik a becses gyűjteményt, tisztán tartva, hogy por se lepje, moly se bántassa. A pétervári császári muzeum pénzgyűjteményében talált egy orosz aranypénzt, amelyet Alekszandor orosz fejedelem. Corvin Mátyás kortársa veretett. A pénzen a Mátyás-kori magyar címer és a Hunyady ház hollója látható. Akkoriban Európa több országában ugyanolyan veretű aranypénzeket készítettek és használtak, aminteket Corvin Mátyás veretett. Az orosz muzeumokban ilyen értékes magyar vonatkozású pénz nincs más, mint amelyet a pétervári cári muzeumban Réthy László talált, ez az egyetlen példány.

— **A tröszt király bukás előtt.** Ugy látszik, az sem áll biztos talajon, akinek milliárdok képezik az alapját. Bécsben, mint egy sürgöny jelenté, elterjedt a hír, hogy Morgannak az amerikai tröszt-királynak hamar haza kellett utaznia Amerikába, s ennek oka nem más, mint a vagyoni bukás esetleges megakadályozása. Hír szerint a hajó-építési tröszt csődjé sodorta bajba Morgant.

— **Elárverezett ház.** Az aradi törvényszék árverési termében ma árverezte Mandl Vilmos dr. ügyvéd a Deák Ferenc-utcai Hirschmann-féle egyemeletes bérházat. A házat, mely kiskoru Hirschmann Regina és Hámosi László dr. országgyűlési képviselő tulajdona volt Hirschmanni Regina vette meg 43.000 koronáért. Az új tulajdonos voltaképen nem is árverés, hanem birtokközösség megszüntetése után jutott a ház birtokába.

— **Eljegyzések.** Krucsó Elek a Vasóczy és Krucsó aradi cég beltagja eljegyezte Papp Bálint dévaványai nagybirtokos bájos és nagyműveltségű leányát, Papp Margit kisasszonyt. Kaufmann Gyula déznai fiatal törekvő kereskedő eljegyezte Sáfrán Karolin kisasszonyt, Sáfrán József leányát, Gyorokon.

— **Egy aradmegyei származású román író kitüntetése.** A magyarországi román nemzeti mozgalomban valaha nevezetes szerepe volt Slavici Jánosnak. Slavici az aradmegyei Világoson született, a hol birtoka is volt. Itt is élt, a míg Romániába nem került. Onnét azonban a nemzetiségi politika Magyarországra szolitotta. Nagyszebenben, a Liga megbízásából többedmagával 1884-ben megalapította a Tribunát, a mely néhány év előtt szűnt meg. A híres szebeni román nemzeti komité idején a Tribuna több sajtópárt kapott, s ezek egyikeben Slavicit el is itélték egy esztendői államfőháza. Slavici a fegyházbüntetést le is töl-

tötte, azután visszament Romániába, s a zurnalisztikának, meg irodalomnak szentelte magát, s azóta kis vagyont gyűjtött. Most az Aradmegyéből való román író magas kitüntetés érte. Károly román király Slavicit, abból az alkalomból, hogy a román akadémia Din Betransi című munkájáért 5000 lei jutalomban részesítette, a Bene Merenti rendjel első osztályával tüntette ki.

— **Járvány a gyermekek közt.** Óvodák között, a mint levelezőnk írja, a hőkhurut a gyermekek közt nagy mértékben fellépett. Magyar Sámuel dr. körorvos az ottani óvodát sürgősen bezáratta.

— **Botrány a szerb küldöttség előtt.** Pénteken délelőtt, a gyorsvonattal utazott át Szabadkán a belgrádi küldöttség, amely I. Péter szerb királyt Genf-ből hazahozza. Amikor a vonat Szabadkán megállott, a küldöttség tagjai kiszálltak és reggelire bementek a városterem melléklőkéjébe, ahol egy Weinberger Lajos nevű ur is ott volt többek társaságában. Mikor a szerb bizottság bejött, Weinberger odaszólt:

— Ugyan melyik ezek közül a királygyilkos? E kérdésen felháborodott egy jelenvolt szerb kereskedő és azt mondta:

— Kérem, ezek mind tisztességes polgárok.

Weinberger erre azt felelte:

— Akkor jól van, mert ha lenne egy királygyilkos is köztük, akkor azt pofon vernem.

— Ha olyant tudok, akkor majd megmutatom, — szólt ingerülten a szerb kereskedő.

— Becsületszavamra mondom, ríposztelt Weinberger, ha ilyen mutat, pofon verem.

A diskurzus kínos feltűnést keltett a jelenvoltak előtt, a küldöttség tagjai is hallották és egy hajszálon mult, hogy tetőlegességre nem került a dialog. A jelenlevő magyarok is elitették az okvetlenkedő urat, aki ily módon akart elégtételt szerezni a szerb királygyilkosságért.

— **Tömeges kutyamarások.** Régen volt idő, mikor olyan sűrű számban fordultak elő Aradon a kutyamarások, mint mostanában. Alig mulik el nap, hogy valakit föl ne szállítsanak a Pasteur intézetbe. Ma három kutyamarási eset történt: Schlésinger Sarolta 14 éves varróleányt a Templom-utcai Kintzig-ház udvarán két kutya megmarta. Schein Hugó 9 éves fiút pedig a Szabadság-tér 13. sz. házban harapta meg egy kutya. A harapós ebeket állatorvosi megfigyelés alá helyezték. Kádas Antalnak, az Acsev. titkárnak 8 éves Tibor nevű fiát is megharapta egy kutya. A fiu sebét kiégette Tabajdi Sándor dr. orvos a kórházban.

— **Az Obrenovicok romániai rokonsága.** Bukarestből írják, hogy az Obrenovic-dinasztiának Romániában sok rokona él. Milán anyja Katargi Sándornak, Románia londoni követének huga volt. Natália királyné révén, a ki tudvalevőleg a besszarábiai Kecskó-családból származik, rokonságban van az Obrenovic család Románia számos arisztokrata családjával. Natália királyné két testvére közül az egyik Ghika Budesnek, a másik Ghika Gergely párizsi román követnek a felesége. A londoni román követ, Katargi Sándor gyakori vendég volt a szerb udvarnál. Hat nappal a katasztrófa előtt is meglátogatta még Sándor király. A londoni követ testvére, Katargi Henrik tábornok hosszabb ideig a szerb hadseregben is szolgált és főhadsegéde volt Milán királynak. Ez a Katargi többször beszélt, hogy Milán király ismétlen megjövendölte Sándor királynak, hogy ugyanaz a vége, mint nagybátyjának, Mihály fejedelemnek, a kit 1868-ban a topcsideri parkban meggyilkoltak. Ugyanakkor megkölték a Bukarestben élő Lahovary Simea asszony egy nagynénjét is. A mikor Milán Karlszbadban megtudta, hogy fia eljegyezte Drága asszonyt, Belgrádba sietett. Bécsben tudta meg, hogy nem szabad Szerbiába mennie. Levelet írt Sándor királynak, de e levelére nem kapott választ. Abban az időben járt Milán király utoljára Bukarestben. Azért utazott Romániába, hogy kísérletet tegyen Sándor királynak és az Obrenovic dinasztiának megmentésére. Szerbia és

PÖSTYÉN:

...és Iszapfürdők. Budapesttől 4 óra.
Köszvény-, csusz-, ischias-, exsudatok-
orvosilag első helyen ajánlva.
...kások prospektust kérni. Fürdőigazgatóság.

Iszap fölerakat házi kúrákhoz Aradon:
Földes Kelemen gyógyszertárában, Deák Ferenc-utca 11-12.

Ajánlunk ipar és háztartási célokra
rostált darabos 111

bükk faszenet

100 kiló 4 korona 40 fillér;

bérmentve, házhoz szállítva,
kétszer mosott, valódi porosz

kovács-kőszemet,

100 kiló 4 korona 40 fillér;

elsőrendű szagtalan

fűtő kőszemet

100 kiló 3 korona 40 fillér;

ugyszinte darabos

légszesz pirszenet (koks,)

100 kiló 4 korona 20 fillér.

Megrendelések pontos eszközlése és hazaszállítása
végeztetve naponta kérünk.

KNEFFEL KÁROLY és FIA

vaskereskedése Aradon.

Telefon szám 139.

BERGER-FÉLE GYÓGY-

KÁTRÁNY-SZAPPAN

...mindennemű bőrkétegek

...Berger-féle kátrányszappan.

...Berger-féle glicerín-kátrányszappan

...Berger-féle Petrosulfid-szappan

...Berger-féle kénes tejszappan

...Berger-féle fog-pasztá tubuszokban

...Tévére vezetése elkerülése végett mindig a valódi...

Raktár Aradon: Gutóri Földes Kelemen és Rozsnyay Mátyás gyógyszerész uraknál, és kapható az összes hazai gyógyszertárakban. 811

GERMANDRÉE Porhanyós állapotban és tablettákban

Francia szabadalom. A szépség titka, ideális illattal feltétlenül tartós, egészséges és diszkrét. A Germandrée az arcbőrnek egészséges és üde színt ad. 1900. évi Párisi Világkiállítás: ARANYÉREM. MIGNOT BOUCHER, 19, Rue Vivienne, PARIS. 1230 Vigyázat a bevételeknél.

Borbás Lajos,

szobafestő és mázó,

Arad, Weitzer János (volt Templom-utca 12.)

Ajánlja magát a nagyérdemű helybéli és vidéki közönség figyelmébe mindennemű szobafestő és mázó munkák elkészítésére, u. m.: ereszést és fényezést a legegyszerűbbtől a legdisztesebb kivitelig jutányos árák mellett.

Szolid, pontos és lelkiismeretes munkák előállításáról a t. háztulajdonos és lakásbérletk biztosítottak. 358

800.000

koronát

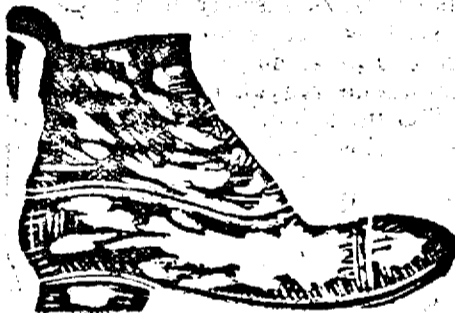
meghalad az az összeg, mit Arad évente idegen készítésű cipőért osztráknak, csehnek, morvának elfizet

és mit kap

? **===** azért a **===** ?

pénzért?

Tessék megnézni.

Ilyen lesz, ha egyszer megázott, a bottl cipő, más szóval a bécsi rongy.

És a magyar cipész tengődik, munka nélkül. Esmélj magyar társadalom! Ha cipőt vásárolsz, gondoldj magyar véreidre, kiknek, mert nincs munkájuk, nincs kenyér sem.

Ha cipő kell, rendeljen magyar iparosnál!

A magyar cipésznél ilyen cipőt kaphat!

915

Ha pedig kész cipőt szokott vásárolni, vásároljon az

ARADI CZIPESZÉK TERMELŐ SZÖVETKEZETENÉL,

Templom-utca, (Minorita-palota.)

Fiók-üzlet: Boros Béni-tér (Dengl-ház.)

Üzlethelyiségünket augusztus 1-től Andrássy-tér 22. (Hajós gyógyszertár mellé) helyezzük át.

Rohitsi „Styriaforrás” gyógyviz.

Gyomordaganatok és görcsök. Bright-féle tüdőgyulladás, Hörg és gégebántalmak, Gyomor és bélhurut, Csukorbetegség, Nehéz székelés, Májbajok ellen. Orvosilag ajánlva!

Nagyszerű eredmények!

Nagybani raktár Magyarország részére: Hoffmann József Budapest, Bathory-utca 8. 2575

Az „Első magyar általános biztosító társaság”-nál 12.000 koronára biztosított, de ennél is többet ért épületeim leégvén, azokért csakis 2166 koronát kaptam tüzkártérítésül. — Ugyanezen pompás társaságnál életbiztosításom is van: mit remélhetnek utódaim? Arad, 1903. február hó 15.

Paulik Pál.

Tanító urak figyelmébe.

Kitűnő

vizsgai jutalom könyv.

Vaday József. Tanulók vezérkönyve kötve 1 kor. diszkötésben 1 kor. 30 fill. Országszerte használatban levő

vizgalapok

helyes vonalozással.

„Haladás” vizsgalap bekötési tábla, melylyel mindenki önmaga kötheti be vizsgalapjait, piros vagy fekete színben, használati utasítással darabja 1 korona.

Kérjük a tanító urakat kiadásainkat, melyek számot tevők, az ország könyvpiacán iskoláikba bevezetni.

Csik János 18 fali olvasótábla.

ABC.
II. oszt. olvasókönyv.
III. oszt. olvasókönyv.
IV. oszt. olvasókönyv. (Sajtó alatt.)
Kun-Fülöp Csatt. Gazdasági ism. iskolák olvasókönyv.

Záray Odön. Földrajz a IV. oszt. számára.

Csik János. Földrajz a III. oszt. számára.

Aradmegye térkép-vázlata 6 fill.

Térképe (sajtó alatt.)
Lejtényi Sándor-féle térkép-vázlatok. Az öt világrész (külön-külön). Magyarország és osztrák magyar monarchia térkép-vázlatai darabja 6 fillér.

Értesítő a püspöki részére az új utasítás szerint (sajtó alatt.)

Dr. Hunyady. A helyesírás rendszere.

Megjelentek

INGUSZ I. ÉS FIA kiadásában Aradon.

Egy csoda hangszer!

„Trombino“

Tanulás és hangjegy ismeret nélkül is azonnal játszhatják mindenki rajta a legszebb dalokat, táncdarabokat, indulókat, u. m.: Sackingeni trombitás, Sei nicht böse, Beim Souper, Radecky induló stb. és még 200 más kiváló zenedarabot, ezen az újtalálmánya, kitűnő és elegánsan kiállított trombitán az a n.

„Trombino“

A Trombino a jelenkor legszenzációsabb találmánya és mindenütt nagy feltűnést kelt, különösen akkor, ha valaki egy társaságban egyszerre csak mint kürtművész lép fel, holott az illetőnek ezen tehetségéről azelőtt senki tudomással nem bírt. Minden dal tanulás, fáradság és erőlködés nélkül azonnal játszható, csak a megfelelő hangjegy szalagot kell beilleszteni. **Pompás zene, szép és erőteljes hangokkal.** Mulatságoknál, társaságokban vagy otthon, a legszebb szórakozás. Kerékpár-, kocs- vagy gyalog-kirándulásoknál, csónakázásnál a legmulattatóbb kísérő. Tánczhoz vagy énekisérethez kiválóan alkalmas. A Trombino gazdag tartalmu daljegyzékkel együtt, melyben könnyen megérthető magyarázat is van: I. minőség finom nickellezéssel 9 dallal **3 írt 50 kr.** II. minőség finom nickellezéssel 18 dallal **6 írt 50 kr.** Dal-lemezek az I. minőséghez darabonként **30 kr.**, a II. minőséghez **50 kr.**

Egyedüli szétküldési hely utánvétellel

1018

KERTÉSZ HENRIK, Bécs, I. Fleischmarkt 9—976.

Kávéház megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy

Deák Ferencz-utcza és Fábian-utcza sarkán

(Scherhág-ház)

a mai kor igényeinek teljesen megfelelő, ujonnan berendezett

kávéházat,

megnyitottam és ma este egy helybeli zenekar

Hangversenyt rendez.

Midőn ezt a nagyérdemű közönség tudomására hozom, kérem az eddig irányomban tanusított pártolást és jóakaratot továbbra is fentartani és új kávéházamat b. látogatásával megtisztelni; biztosítván, hogy főtörekvésem mindig az lesz, hogy t. vendégeimnek teljes meglegedését kinyerjem.

Huzó István,
kávés.

Hajhullás ellen

használjuk a Rozsnyay-féle „HAJ-SZESZ“-t. Kitűnő hatásu. Megszünteti a korpaképződést, erősíti a hajgyökereket és a fejbőrt. Meggátolja a haj kihullását. A hajnak selymes légyságot ad és annak színét nem változtatja meg. Egy üveg ára 1 korona 50 fillér.

Rozsnyay-féle Serail-crème.

Finom, ártalmatlan anyagokból gondosan előállított készítmény, mely bőrszépítő tulajdonságánál fogva minden más crémet felülmul. Rendkívül alkalmas szer a napégetés ellen, a bőr pattanásainak, szeplőinek és pörsenésének eltüntetésére. Nappal is használható, mivel az arcon, nyakon és kézen eldörzsölve azonnal felszívódik. Ebben rejlik azon páratlan csodás hatása, hogy az arcnak fehérséget, üdeséget, bájts és meglepő finomságot kölcsönöz. **Használata:** Reggeli mosdás után egy kis babszemmagysággal eldörzsölünk ujjainkkal az egész arcon és kézen. A serail-crémmeel bevont arcon a finom alkatrészekből készült Serail-hőlgypor remekül, alig észrevehetően tapad. Este az arczra Serail arczkenőcsöt használjunk.

Kapható egyedül:

909

Rozsnyay Mátyás

gyógyszertárában Aradon.

Cosmetika és vegyi készítmények gyára.

Lindner Róbert gyógyszerész-féle

ALAISKA-CRÉME

Cosmetium par excellence.

Az arczbőrnek rövid használat után ragyogó fehérséget, üdeséget, tisztaságot és bájts ad. Eltávolít pörsenést, szeplőt, bőrtöréseket (mitesser), napbarnítóságot stb. A legcsudább kezeket finomítja, fehérré és gyöngéddé varázsolja. Előnyök: Alaiska Crème nem zsíros, semmiféle fémalkatrészeket nem tartalmaz, orvosiilag jóváhagyva és ajánlja. Teljesen ártalmatlan. Egy tégely ára 8 korona. Próbátégely 1 korona 20 fillér.

Alaiska-puder (arczpor).

Kitűnően kiegészíti az Alaiska-Crème fényes cosmetikai hatását, a bőrnak elbájoló színárnyalatot, finom, üde, rózsás üdeséget ad, ragyogó Alaiska, kitűnő fedőereje van és feltétlenül ártalmatlan, mert sem higanyt, sem bismutot nem tartalmaz. — Egy doboz (fehér, rózsás vagy sárga) 3 korona.

Kapható:

LINDNER RÓBERT gyógyszerésznél, Bécs, XIII/9, Lainzerstrasse 113.

Kitűnő: Páris, London, Amsterdam és Bécsben 1902-ben arany érmekkel és díszlevelekkel. 3561

Krausz Elemér és Társai
Aradon.

Legjobb

rovarpor

(legyek, bolhák, poloskák, konyha-rovarok, molyok ellen) a

vörös kereszt

ROVAR-POR!

10, 20, 30, 60, 120 filléres adagokban.

Egyszeri próba mindenkit meggyőz bámulatos hatásáról.

Legtisztább

NAPHTALIN

kilója 70 fillér.

Fertőtlenítő szerek:

- Angol Carbolsav, Carbol mész, 34
- Nyers " Vasgalicz,
- Creolin, Lysol, Chlor mész.

Tamasdán Kornél

fűszer-, csemege- és ásványvizkereskedése

Aradon, József főherczeg-ut 12. szám.

Telefon 419. szm.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát, ahol a legelső forrásokból beszerzett

fűszer-, czukor- gyarmat-árak,

a legfinomabb cuba, mocca és gyöngy kávék, külföldi thea, Görczi-féle befőttek, hideg felvágott (delicates), mindennemű ásványvizek, bel és külföldi borok, magyar és francia pezsgők és cognacok, ugyszintén déli gyümölcsök, továbbá gép olajak és veteményi magvak a legolesőbb árakban kaphatók szolid és pontos kiszolgálás mellett.

381

Vidéki megrendeléseknél a legnagyobb gond fordítatik és csomagolás nem számítatik.

Készpénzfizetésnél 2% engedmény.

Ez a legfontosabb

nem kell elköltözés esetén, vagy más esetben feleslegessé váló bútortokat pót-tem áron eladni, megveszem én azokat, ugyszintén

ruaságoktól levetett ruhákat

a legeslegmagasabb áron.

Kivánatra házhoz is megyek.

Roth A

Arad, Szent Pál-utca 4. sz. (a zsidótemplommal szemben.)

405

Mérleg-javító műhely!

Weisz Jenő

épület és műlakatos

Aradon, Szent Pál-utca 1. szám,
(a zsidó templommal szemben.)

Ajánlja magát minden az épület-műlakatos és mérlegszakmába vágó munkák elkészítésére, u. m.: épület vasalások, sárcsok, kovacsolt vasból kerítések, takaréktűzhelyek, szivattyús kutak és mindenemű mérlegek javítását. Továbbá elvállal vízvezeték és fürdőszobák berendezését, jutányos árak, pontos, gyors és legjobb kivitelben. 300

Ujtás a lakások tisztázásánál!

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy hosszú kísérletezés után oly szerrel és eszközzel rendelkezem, hogy teljes megbízhatóság és jótállás mellett a lakások

tökéletes féregmentessé tételét elvállalom.

Teljesíték mindennemű diszes és egyszerűbb

szobák, termek stb. festését

a legegyszerűbbtől a legmagasabb igényeknek megfelelő legdiszesebb kivitelig és mindennemű mázóási és fénymázóási munkálatokat a legalapesebb kivitelben, a lehető legjutányosabb árak mellett. A n. é. közönség b. megbízását kerve kiváló tisztelettel

Fischer Ármán,

szobafestő, 409

Arad, Vörösmarty-utca 3. szám

(Hortaka-ház.)

Sodronyüveg

felülvilágított, gyári- és műhelyablakok, melegházak, kertáratok, verandák, padozatok stb. stb. czéjára,

a jelenkor legjobb üvegezési anyaga.

Szállítja az

Aktiengesellschaft für Glasindustrie

vorm. Friedr. Siemens cég

Neusattl, Elbogen mellett.

(Csehország.)

Más gyártmányok: Mindennemű üvegek, üvegárók, préseit üvegek, öntött üvegek, táblaüvegek, kivágott üvegek (Stanzglas), szabadalmazott üvegek élelmi szerek eltevéséhez és egyéb czélokra, stb. stb. 2697

MINDEN HOLGYNEK SZÜKSÉGES ARCZBORE MEGVÉDÉSÉRE A FÖLDES-FÉLE MARGIT-CREMET használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világban elterjedt készítmény nem zsíros kenőcs, hanem a bőr által azonnal felszívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet szepőt májfoltot, bőrrákát (mitesser) és minden arczisztatlanságot. Massazsához használva eltünteti redőket, himlőhelyet stb.

Csak a ezen készítmények valódiak, a melyek ezimerecs védjeggyel vannak lezárva.

Hamisítványoktól tessék óvakodni!

Egy tégely ára 1 korona. 1177

Margit szappan 70 fillér.

Margit poudor 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszerárakban és droguerákban.

Apátfalván: Tar Imre, Battonyán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pintér Ferenc, Boros-Sebesen: Zangerl Gyula, Berzován: Szokoly Sándor, Cs.-Apácán: Eononi Antal, Cs.-Pálótán: Nagy Albert, Csérmén: Berkes Armin, Elekén: Ifj. Pekker István, Földeseken: Boros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahonozon: Molnár István, Gyorokon: Masznyik Dániel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevormesen: Schögl Pál, Kunágótán: Fejes Lajos, Kurucson: Hackenberger László, Medgyessyvárosban: Kelecsényi Ferenc, Mész-Kovácsban: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmágyon: Hanzeros Adam, Nagy-Zerinden: Vály Géza, Ó-Pécskán: Kocszin János, Pankótán: Posevits Gusztáv, Pivvaroson: Szabados József, Székudvaroson: Froom D. Telegott, Szemán: Csiky Lukács, Soborsinban: Károlyi Kálmán, Szemikén: Hauszler Sándor, Tancson: Kuntz János, és Uj-Aradon: Ternajgó Géza urak gyógyszerárakban.

Hetessy István

polgári és egyenruhás szabó

Aradon, Nagyváradi-ut 10. sz.

Ajánlja magát mindennemű polgári és egyenruhák elkészítésére a legújabb divat és előírás szerint, ugyszintén elvállal javításokat, átalakítás és felvasalásokat a legjutányosabb árak mellett. 306

Hoeszas szaktapasztalásaim, melyet külföldön elsősorú szabóüzletekbe szerestem, lehetőségessé teszik, hogy t. megreadolótmet legszolidabban kiszolgálhassam.

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvosság, mely megmentett ezeket, a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi-orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, a kik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyöngülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a State Medical Institute az alatt jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés czéljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivétel nem tesz. Mindenki írhat érte bárholon magyarul, mire titoktartás mellett postafordultáva egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon meg ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute 49. Elektron Building, Fort Wayne. Ind Amerika. A levelek mindig bérmentesítanók. 90

KOHN JÓZSEF

épület és műbádogos, osztorozási és vízvezetési berendező. ARAD, Andrassy-tér 13. sz.

TELEFON 333.

Hat kiállításon első díjjal, Páris 1883. állami ösztöndíjjal kitüntetve.

A t. cz. közönségnek!

Bádogos üzletemet a minorita-templom új épületében levő diszes, mezzaninell és földalatti raktárral ellátott nagy helyiségben teljesen ujonnan, a modern igényeknek megfelelően rendeztem be, és azt a szakmámba vágó minden újabb készítményekkel, a műipar legújabb cikkeivel felszereltem s mindezekből állandó, nagy választéku raktárt tartok.

MŰHELY: Batthyány utca 32., saját ház. TELEFON 821. (Ugyanott egy vagy két tanuló felvétetik.)

Háztartási jégszekrények, ugyanazok vendéglősök, hentesek és mészárosok részére, legújabb és legjobb szerkezetűek, melyek kevés jéggel kitűnően hűtenek. Vízvezeték- és fürdőszobaberendezések elvállaltatnak, helyben, ugyszintén vidékre is.

Mindennemű ornament- és épület-bádogos munkákat, fedéseket, diszes manzard és tető ablakokat, toronyfedéseket elvállalok.

Avult edények újhóli cinezése.
Kocsiámpa nagy raktár.

Könyhaberendezési cikkek nagy raktára.

HOLLEITER FERENCZ

uri és egyenruha készítő

Arad, Boros Béni-tér 29.

Ajánlja magát a n. é. helybeli és vidéki közönségnek minden uri és egyenruhának a legjobb dívat és előírás szerinti legjobb anyagból való elkészítésére, jutányos árak, pontos és gyors kivitelben. Ugyiszintén javítások, átalakítások jutányosan elfogadtatnak. A n. é. közönség pártfogását kérem

106 illő tisztelettel

Holleiter Ferencz.

Az előnyös bevásárlásnak legújabb meglepetésére

talál a n. é. közönség Ferray- és Rákóczy-utca sarkán, Kristófy-féle hársban, Szállási Aladár által ujonnan berendezett rövid-, rövid- és játék-árny kereskedésében. Hol eretton-, kanyarvas-, vászon áruban, u. m. szines pamutban, harisnyákban, szalagokban, dobányzó-szerekekben, pénztárcákban és kézimunkához szükséges cikkekben dúsz, gazdag raktár tartatik. Különösen ajánlja jóhírnevű

gép-harisnya kötődéjét,

melyet Aradon még nem létezett kötőgépekkel szerelt fel, hol új harisnyák kötését és fejelését, kesztyű-, kamáslik-, alsószoknyák, alsóingek és minden a kötőde szakmába vágó javításokat jutányos árban elkészítik. 335

Biedl József

szobafestő és mázó, la- és márvány imitáló **ARAD,**

Szabadság-tér 17. sz. (a szoborral szemben).

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, kényesebb

szobafestést

is, valamint mázóást és mindennemű kül- és belföldi fák imitálását (foderozást) a legszebb és legizlésebb kivitelben,

jutányos árak

mellett. Elvállalom lakásoknak poloska és féregmentessé tételét, teljes jótállás mellett. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. 137

3 nap alatt meggyógyul

a húgyvesztés — ha több éves is — szabadalmazott tanálmányom által, mely több évi orvosi gyakorlatban kipróbálva, a bécsi közpórházban s a párisi Hopital-Mydidben vérbajbetegségek osztályán általános használatban van. Tehetetlenség és éjjeli magömlés meggyógyítására is feltétlenül biztos. Étrend, foglalkozás változtatás nélkül otthon titokban használható. Használati utasítással 10 frt. utánvétellel, vagy az összeg előre küldése mellett.

Dr. Tóth Ödön 681

Budapest, VIII. József-körút 53.

Dick Ferencz Alajos

fényező és mázó mester

Aradon, Boczkó-utca 9. sz.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat u. m.: fürdőszoba, és kádak-, vas- és fa-butork-, vízkannák-, tálcza-, kályhavédő-, faksarak

aranyozás és márványozását, függőlámpák bronzírozását, majolika festészetet fára és érczre diszes kivitelben, foderozások minden szintben a legseccsiosabb kivitelben jutányos árban és pontosan teljesítetnek. 421

Schicht-szappan

„szarvas” vagy „kulcs”

legjobb, legkiválóbb s emellegye legolcsóbb szappan. — Minden káros alkotórésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és !! a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

Somatose

oldható kúszóbetegségek a hús tápanyagát tartalmazza (töltsd fel a szájaddal) majdnem minden esetben oldható por alakban

erősítő szer

zsege, a táplálkozásban vérszegénység, gyengeség, — megfázások, — gyomorbetegségek, — gyermekbetegségek, — gyermekgyógyászatnak, angolokban szesvedő gyermeknek gyógyító

Vas-Somatose

alkalmas pedig hirtelen Sáporkban szenvedőknél orvosi célra.

Somatose nagy mértékben emeli az étvágyt.

Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában csak eredeti csomagolásban valódi.

Hamiltványok miatt tessék a **SCHAFFER RÓZA** névre ügyelni.

Valódi csak az a bejegyzett védjegygyel.

A szépség gazdagság.

A szépség hatalom.

Ezt a legnagyobb kincset eddig egyes-egyedül

Schaffer Róza asszony

szereb királyi udvari és kamara szállító Wien, I. Kohlmarkt 6. sz. által föltalált és saját maga által használt szíptőszerekkel leheteti megszerezni.

Poudre ravissante császár és királyi szabad. minden hölgynek, ki már egyszer használta, nélkülözhetetlen, a bőrt üdva fehérré teszi, gyönyörű zománcza alatt eltűnik minden bőrhiba, még himlőhelyek és anyajegyek is, megsimítja a ráncokat, a kitágult porzókat összehúzza és minden nőt arcot vakító fehérré, üdve és ártíszővé változtatja. Az egyedüli puder, melynek használata után mosakodni lehet a nélkül, hogy a szenzációs hatás eltűnjék. **Egy doboz ára 5 korona és 3 korona.**

Crème ravissante megifjít évtizedekre, minden hölgy használja ezt este. **Egy légyel ára 3 korona.**

Eau ravissante a bőr ernyedését megakadályozza, erősíti azt és a legjobb, biztosan ható tolette dísz. **Egy üveg ára 5 korona. Poudre, Crème és Eau ravissante a párisi és londoni kiállításokon nagy arany érmével ellátottak.**

Szerelm csodás hatásáért teljes jótállást vállalom. Számos hála- és elismerésvélt a legfelsőbb társadalmi osztályokból megtekinthetők. Minden hölgynek ajánlva. **Caász. és kir. szabadalmazott homlokfőző ráncz nélküli, márványfehér homlok elérésére, darabonként 3 korona.**

1814

A kitűnő szépségzsappan SAVON RAVISSANTE drbja 1 kor. 60 fill. és 2 kor. 40 fill.

Rhodopsium minden sápadt arcnak illendő rózsás színt kölcsönöz. — **Ára 3 korona.** SCHAFFER RÓZA asszony KONOR-jával minden megöszült hajnak visszavarázolja az ifjú színt, a legpompásabb szőke, a legfényesebb gesztenyebarna, a legbársónyszerűbb fekete színt, semmilyen mosakodás sem képes az elért nuanczot megszüntetni. Egyszeri használat 6 hónapra elegendő. **Kis doboz ára 3 korona, nagy doboz 10 korona. Valódi csak arcképpemmel.**

Minden készítményem es. és kir. szabadalommal van ellátva.

Schaffer Róza, Wien, XIX/2. Hammerschmiedgasse No. 18.

Tessék kizárólag csak Schaffer Róza-féle ravissante-különlegességeket kérni.

KISS ALBERT

kárpitos és díszítő

Aradon, Varjassy József-utca 13. sz.

Elvállal minden a kárpitos és díszítő szakmába vágó munkákat, úgy mint matrácok elkészítését, továbbá bármilynemű javításokat a legjutányosabb árak mellett.

Divánok és matrácok helytlen raktáron tartatnak. 238

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy Aradon

kárpitos és díszítő-üzletet nyitottam.

Több éven át Budapest, Bécs, Berlin, Brüsszel és Párisban elsőrendű műtermekben dolgoztam, úgy, hogy azon kellemes helyzetben vagyok t. cz. rendelőimnek legkényesebb igényeinek is megfelelek.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat, a legegyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig a legjutányosabb árak mellett.

Elvállalok olcsón lakásberendezéseket helyben és vidéken. Költözökösök alkalmával butorcsoomagolást, ugyiszintén használt kárpitozott butorok és billiardasztalok újra áthúzását gyorsan és olcsón eszközölök.

Tisztelettel

Reiner J. Gyula

kárpitos és díszítő

Thököly-tér 6/a. szám (Prolich-ház.)

Kovács Soma

gép, műszaki áruk és pinczegazdászati eszközök raktára

ARAD,

(Neuman-palota.)

Állandó nagy készlet:

eredeti orosz és oliva olajban, angoljegyű géphajtó és varrószij, rétegfém, dobsin, vízmentes ponyva, lenzsák, gummi és asbest tömitések, gépész- és kovács-szerszámok.

Tizedes mérlegek. 1368

Kühne gazdasági gépek.

Salgó-Tarjáni kőszénbánya-részvény-társulat

Budapest, V., Erzsébet-tér 16. sz.

Szénosztályozás:

Gőzcséplőgép-, gőzeke- és szobafűtésre:

Darabos (tömör) szén és kockaszén.

Továbbá:

- Dioszén
- Durvaszén
- Aknaszén
- Rostált aknaszén
- Aprószén
- Kovácsszén

gyári kazánfűtésre
körkemenzefűtésre.
kovácsolási ozélokra.

A társulat széntermelése évenként:

- Salgó-Tarjáni bányákban 10 millió
- Petrozsényi bányákban 6 millió

A vezetése alatt álló Esztergom-Szászvári kőszénbánya-részvénytársaság termelése évenként:

- Dobrogh-Annayölgyi bányákban 2.4 millió
- Szászvári bányákban 0.6 millió
- Ossztermelés 19 millió**

Megrendelések központi irodánkhoz: Budapest, V., Erzsébet-tér 16. szám alá intézendők.

Jutányos árak és pontos, gyors szállítás!

M E T E R I U M

2632

Epilepsia.

Aki epilepsziában, ideges görcsökben, vagy egyéb idegbetegségben szenved, kérjen az erre vonatkozó könyvecskét, amely ingyen és bérmentve kapható: **Schwann-Apotheke, Frankfurt a/M.** 2749

Pártoljunk a hazai ipart!
Szép és jó munkáért
Páris, London, Stockholm és

Varju Béla

cs. és kir. szab. műhangszer-ípar telpe
Budapest, VIII., József-körút 20. sz.
A székely-székely és több zenekar és tűzoltó-társulat szállítója.
Saját készítményű hangszereket u. m.:
trombiták, harmonikák, arizonok, székely-gedék, orgonák, furulyk, fuvolák.
46 forinttól 300 forintig, hat évi jótállás mellett.
Bármilyen hangszerek javítása.
Olcsó árak. Pontos munka. Arányos díj ingyen és bérmentve.

Wolster Izsó

ur. szabó
Aradon, Szent Pál-utca 3. sz.
(szemben az Erdélyi kávéházzal.)
Elvállal bármilyen műri öltönyök mérték szerinti elkészítését a legjobb dívat és pontos szabás szerint a legjutányosabb árak mellett.
Javításokat és átalakításokat olcsón eszközöl.
Városi és megyei telefon 115.
Ha szép, divatos, sikkes és kényelmes cipőket akar, úgy cipőrendeléseit nálam eszközölje. A nyári időnyre különösen ajánlom különféle színű szürke cheyreaux és szarvasbőr cipőmet, gummi puhaságu szürke angol talppal.
Nagy választék különféle szép színes bőrökben.
Seelinger M. Andor
ur. és női minta cipészete
Arad, Szabadság-tér 4.
(Motoros végállomásonál.)
Városi és megyei telefon 115.

Kalhofert János

mű-lakatos, vízvezeték-berendező és gépjavitó műhely
Aradon, Széchenyi-utca 5. sz.
Elvállal minden e szakmába vágó munkák elkészítését, u. m.:
épületvasalások,
vízvezeték berendezéseket,
gépjavitásokat, légszieszmotorok és gazdasági gépek, valamint varrógépek javítását.
Vidéki megrendelések lelkiismeretesen, olcsón és pontosan eszközö-zölközhetnek.
289

Zálogczéd uiákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-tárgyakat készpénz fizetés mellett a legmagasabb árabn vesz
DEUTSCH IZIDOR
óras és ékszerész
ARAD, TEMPLOM-UTCZA
Minorita-palota.
Állkalmi vételek folytán legolcsóbb bevásárlási forrás!
Arad legnagyobb óra és ékszer-raktára
TELEFON 438

KINTZLER ZOLTAN

Öronometter műóráés és ékszerész
Arad, Andrássy-tér 20. (Régi Arena.)
Kizárólag finom óra és ékszer kapható.
Pontos és szolid kiszolgálás!
MÁLY ALBERT
kalapos mester
Aradon, Boros Béni-tér 8. szám.
Elfogad férfi és női posztó és szalma-kalap-festést, tisztítást és átalakításokat, a legujabb divat szerint.
Czilinder vasalásokat, átalakításokat jutányos ár mellett teljőeit.
Vidéki megrendelések is elfogadtatnak.

+ Soványság. +

30 év óta fennálló jó forgalmu fűszer-, rövid-áru-, vas- és vegyeskereskedés tőzsdével, régi törzsvevőkkel, egy nagy gyár mellett, gyári munkás vevőkkel kizárólag más vállalat miatt; 5 szobás lakással, tágas üzlethelyiséggel, raktárakkal 2 pinczével, jégverem, istálló, mé-szárszék s több meilőkhelyiségekkel és gyönyörű nagy gyümölcsös kerttel igen olcsón és előnyös feltételek mellett azonnal eladó, esetleg bérbeadó. Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos:
Steinberger Mór,
1316 Borosjenő.

Gleichenberg gyógy-hely.

Javaslatok: a légzőszervek és emésztőszervek mindennemű katarrhusos meg-
betegedéssel, valamint vérszegénység stb. Ellenjavallat: aszkór.
Alkalikus-muriatikus források: Constantin és Emma forrás; alkalis-muriatikus szénasav; János forrás; tiszta szénasav; Klausen forrás; savó, sterilizált tej (száraz táplálás); kefir; forrás-só beielegzés, fenyőtűgöz beielegzés, mindkettő külön kabinkban; légszieszi készülék, pneumatikus kamarák, édes ásványvíz és pezegő meleg fürdők, fenyőtűi és aozóifürdők. Nagy vizgyógyintézet, teleprekura. Lány langyos meleg, pormentes, szélcsendes levegő, erdős fensíkon.
Felvilágosítás és prospektus ingyen.
Lakás és kocsik megrendelések az igazgatóságnál Gleichenberg.
Saison május 1-től szeptember végéig.

TELEFON 378. TELEFON 378.
Figyelem!!!
CZIRÁK ALAJOS
m. kir. rendőrségi szárnystabszó, a magyar kir. államvasutak tisztii egyenruha szállítója és a cs. és kir. 33. gyalogezred ezred-szabója.
Délmagyarország elsőrendű egyenruházati intézete
Aradon, Andrássy-tér 3. (Tabajdy Károly-utca sarkán.)
Készít
mindennemű egyenruhákat
a legelegánsabb kivitelben, előírás szerint a legjutányosabb árakban.
Telefon szám 378.

— A legjobb és leghirnevesebb — Mascagni-Fonografok

Grammophonok és hengerek kaphatók:

Keppich Zsigmond

Arad és Arad megye egyedüli képviselőjénél
Aradon, Andrássy-tér 19. sz. (Központi-szálloda épületében.)

Értekezéseket teljesen ingyen ad a
kiadóhivatal:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozásunkat kerjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetéseket felvételnek a
kiadóhivatalban:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

Ennek rovásban minden szövegszerű beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cselédet kereső vagy cselédnek ajánló apró hirdetés 20 szögig 50 fillér, minden további szög 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 filléért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárultó helyein.

Jég

kapható havi bérletben házhoz szállítva Petőfi-u. 7/b. sz. Telefon 199. szám. 1084

Okleveles gépész,

ki a cséplésben teljes jártassággal bír, csépléshez alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban. 1872

Gőzcséplőkészlet

négy lóerejű Nicholson 4 éves, Ruston hat lóerejű, olcsón kapható Kovács Sománál Aradon. 1869

Teljes ellátásra

elfogadunk polgári iskolába járó leánykát. Zongora használat. Erzsébet királyné-körút 26. I. em. 5. 1866

Egy 26 éves

csinos vidéki keresztény kereskedő óhajt nőül venni 20—30 év közötti tiszteséges leányt vagy özvegyet. Hit nincs kizárva. Hozomány 3—4 ezer korona megkívántatik. Leveleket kérek arcképpel „Arva” jelű címen a lap kiadóhivatalába. 1367

Kiszolgált altiszt,

ki többféle nyelveket beszél, ajánlkozik sörraktárba, szódavizkiherdéshez, vagy más ilyenmű foglalkozásra. Közvetítők díjazva lesznek. Ajánlatok „Megbízható” címmel a kiadóhivatalba. 1871

Egy 3 lóra való istálló,

kocsiszinnel, Kis Ernő-utca 8. sz. alatt azonnal kiadó. 1356

Magyaráton,

a „Nagyuri hegyen” 7 katastr. holdnál nagyobb szőlő terület, a melyből 5 kat. hold megforgatva és gyökeres amerikaival beültetve van, jutányos árban eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 918

Irodista

vagy más bizalmi állást keresek kitűnő referenciával, szerény igényekkel vidékre is. Farkas Ferencz, Árpád-tér 3. 1373

Keresek

egy külön álló 4 szobás lakást a belvárosban, a szükséges mellék-helyiségekkel, lehetőleg fürdőszobával. Ajánlatokat a kiadóhivatal közvetít. 1308

Egy teljesen beültetett

és termő 8 kat. hold szőlő eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 1224

KNIZSE IGNÁCZ

puska műves

Aradon, városliget polgári lövölde.

Elvállal minden szerkezetű fegyver kisebb és nagyobb javítását és új agyazást, csőbarnítást jutányos árban 287

Jótállás mellett.

Továbbá raktáron tart legjobb minőségű fegyvereket, revolvereket, sörétet, töltényeket és minden a szakmába vágó cikket a legjutányosabb árak mellett.

Kiss András

főru szabó

Aradon, Deák Ferecz-utca 35.

Ajánlja magát az idenyhez alkalmas letelepedésre 204

uri ruhák

mérték és legújabb divatu szabás szerinti elkészítésére, a legjutányosabb árak mellett pontos és gyors kivitelben.

Haza és angol ruhaszövetekből állandó raktári tartók. 5 évig Inokai Tóth Lajos úr üzletében mint szabász működtem.

FISCHER SAMU

uri és női czipész

Aradon, Weitzer János (volt Templom-u.) 15.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát a legújabb divat szerint és legjobb anyagból készítve, jutányos árak mellett. 156

50 törekvésem oda irányul, hogy úgy mint eddig, továbbra is a t. rendelőim állandó bizalmát kiérdemeljem.

Javításoknál a legnagyobb gondot fordítok.

Acetyléngáz világítás!

Bátorkodunk a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni a magy. kir. belügyminiszter 1902. évi 64792. számú és a m. kir. kereskedelemügyi miniszter 1902. évi 48795. és 54969. számú, az acetyléngáz gyártása és felhasználása körüli eljárás szabályozása tárgyában kiadott körrendeletek valamennyi pontjának szigorú betartása szerint készült, a kir. József műegyetem, az „Acetylen ipari vizsgáló bizottság” által megvizsgált és használatra engedélyezett, valamint a magy. kir. szabadalmi hivatal által 26446. szám alatt szabadalmazott

acetyléngáz-fejlesztő készülékünkre.

Előnyei: Lehető legegyszerűbb kezelés, pontos önműködés, gyönyörű fény, feltűnő olcsó berendezés.

Robbanás veszélye kizárva.

Különösen alkalmas úgy helybeli, mint vidéki magánlakások, valamint vidéki kaszinók, kávéházak, kastélyok, üzlet-helyiségek, stb. világítására.

Ugy a készülék, mint a világítás a műhelyben, **Arad, Batthyányi-utca 17. sz. alatt** bármikor megtekinthető.

Tisztelettel

Daniel Dezső, mérnök,
Schaefer Richard, lakatos mester.

1328

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.

HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR

Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstr. 120.

(saját házában.)

Aranyérmekkel kitüntetve.

2801

Főraktár: **STEINITZER N., ARAD.**

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-bánya és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E viharmentes homlokzatfestéket, melyek mészen főtölthetők, száraz állapotban, poralakban és 46 különböző mintában külön-külön 16 krtól felfelé szállítanak és a mi a festék szintetizálását és tartósságát illeti, azonos az olajfestékekkel.

200 korona jutalék utánzások kimutatásáért.

Mintakártya, ugyszintén utasítás kívánatra ingyen és bérmentve.

A Toilett Kérdés.

Hölgyek, kik nyaralni mennek,
Hölgyek, kik fürdőbe mennek,
Hölgyek, kik utaznak,

szükségeit a legújabb mintákban a legjobban és egolecsóbban fedezik

Reiner S. Sándor áruházában

Arad, Hunyadi-utca 2. szám.